

**jaarboek
1971-1972**

HEBBEN MEDEGEWERKT
AAN HET SAMENSTELLEN VAN DEZE UITGAVE

de heer dokter FRANS MOENS

de heer HUBERT VAN CAUTEREN

de heer BERNARD HUYS

de heer GEORGES BOGAERT

de heren PIETER en WILFRIED DE BRUYNE

de heer HENRI VAN DAELE

JAARVERSLAG VAN DE SECRETARIS

Was 1972 een „Olympisch Jaar”, denken we maar aan München, ook in de Kring werd de sportgedachte levendig gehouden. In de vergadering van 20 januari werd besloten de medewerking te vragen van allen, die voor oude volksspelen iets voelen.

Ter onmiddellijke voorbereiding en teneinde ideeën op te doen, werd een bezoek gepland aan het Museum voor Volkskunde te Gent. Dit bezoek, zeer zeker de moeite waard, werd afgelegd op zondag 23 januari.

Tijdens voornoemde vergadering werd ook besloten, de Zeelse Concertvereniging te steunen met een geldelijke bijdrage. Ook werd een bode, de heer Baert, door de Kring aangeworven voor het verspreiden van het jaarboek en het innen van het lidgeld. Onze dank aan deze bereidwillige persoon.

Dat het voor bestuursleden niet altijd vergaderingen zijn die op de dagorde staan bewees hun aanwezigheid op de „Smek- en smulavond” in de Zeven. In een milde Vlaamse sfeer verdwenen talrijke varkensworstjes met bruin brood in de hongerige magen. De hartelijkheid van dit feest werd nog verhoogd toen de aanwezigen uit volle borst (?) enkele mooie Vlaamse liederen meezongen, zodat de meesten bij late avond, verkwikt naar geest en lichaam, huiswaarts togen. Dank aan de heer Carchon voor deze Vlaamse guldheid.

Het scheurkalendertje wees 3 februari toen in een vergadering werd bepaald hoe de statutaire vergadering zou verlopen, die op 10 maart, te 20 uur, plaatsgreep in de Raadszaal van het Gemeentehuis. Na verwelkoming door de voorzitter, de voorlezing van het verslag door de secretaris en de goedkeuring van het financieel verslag van de penningmeester nam de heer Boone het woord.

Werd misschien een beetje droog van start gegaan, alras boeide spreker de aanwezigen toen hij het eerste instrument ter hand nam. Zo kwamen doedelzakken, draailier, hommels, de trompe en de rommelpot aan de beurt. Met dia's werden de verschillende bouwwijzen en uitvoeringen in de ons omringende landen verklaard. Menig instrument werd bespeeld en de werking ervan uitgelegd. Terwijl enkele foto's werden genomen gaf de heer Boone met enkele leden van de groep een paar mooie wijsjes ten beste. De aanwezigen lieten door hun applaus hun waardering blijken. De voorzitter dankte tenslotte de heer Boone en zijn groep voor dit prachtig optreden.

Op 18 maart was de Echo-ploeg te gast te Zele. In de Raadszaal van het Gemeentehuis werden niet minder dan 37 Zeelse Maria's Van Driessche verwelkomd door de heer burgemeester. In de TV-uitzending sloegen ze bepaald een goed figuur.

Op 17 maart kwam vanwege het gemeentebestuur het financieel verheugend nieuws dat de Kring voor de prestaties voor het dienstjaar 71 de op één na hoogste toelage was toegewezen.

Het werd 23 april; en niet minder dan drie geleide wandelingen stonden op het programma: de Moervaart en het Etbos en de Zuidlede. Behoorlijke belangstelling en een beslist gevatte uitleg door de twee natuurgidsen, de heren van Poucke en Roels.

Er werd nog vergaderd om een paar zaken te regelen voor de komende weken. Afsgesproken werd een reis naar Rijsel (Fr.) te maken, om een studiebezoek te brengen aan een tentoonstelling van oude volksspelen.

Dit bezoek werd gepland op 1 mei. Doch !!! Dit werd een deels verloren „bedevaart”. Immers, op het meiklokjesfeest zijn en blijven alle openbare gebouwen gesloten. Of het „Lelietje van Dalen” nog in aanzien staat bij onze zuiderburen?! We keerden dan maar eens terug, de volgende zondag. Een bezoek zeker overwaard! Gelukkige mensen die kunnen tentoonstellen in zulke mooie, gezellige gebouwen. Een oud „hospice”!

Ondertussen werd de opdracht gegeven aan W. de Bruyne om een werk te maken over P. J. de Decker (minister en volksvertegenwoordiger, 1855-1857).

Op 27 mei werd door voorzitter en secretaris deel genomen aan de jaarlijkse algemene vergadering van het „Verbond voor Heemkringen” te Gentbrugge.

Nagevraagd werd of in Zele de Rozenhoedzang nog wordt gedanst en gespeeld. Ons zoeken was vergeefs !

Op 2 mei werd definitief afgesproken voor expo 4 : data voor opening, optreden van groepen, enz.; het Nationaal Instrumentenmuseum verklaarde zich bereid tot medewerking. Mooie, zeldzame muziekinstrumenten zouden tentoongesteld worden. Het was ondertussen 9 juni en in de vergadering werd alles voor expo 4 definitief bepaald. Het staat dan vast dat men er zal kunnen bewonderen : „Souvenirs van oude voetbalgloriën”; „Kinderspelen uit de oude tijd”; boldersspeeltuigen (bollen en aantekenrekken, foto's, enz.); kaatsballen (van zand tot genaaide bal), foto's, alsook werktuigen dienend voor het maken van deze ballen; allerlei constateurs voor het vaststellen van duivenprestaties; meerdere herinneringen aan boogschutters; binnenhuisspelen, kinderspelen enz.

Op 24 juni, te 19 uur, werd expo 4 voor geopend verklaard. (Zie bijgevoegd verslag....) Tijdens deze expo traden op :

Op zondag 9 juli 1972 te 15 uur : Zangmaatschappij De Eendracht, Zele-Heikant. Met 23 zangers, 1 vaandeldrager en 1 trom. Voor de toehoorders in de Raadszaal brachten zij verschillende liederen : Vreugdezang, Belgenleeuw, de Vaderlandse Vlag. Na de verfrissing die hen werd aangeboden zongen deze echte liefhebbers van het ware volkslied bij de opgestelde piertafel „Het Bierdrinkerslied”. Onder de aanwezigen oogstten deze vertolkers veel bijval, vooral dan onder de oudere leden, die de verplaatsing maakten ondanks het zeer slechte weer. Aan de ijver waarmee deze zangers onder leiding van hun dirigent, O. Metdepenningen, hun liederen brachten, kunnen vele jongeren een voorbeeld nemen !

Met veel entoesiasme kwamen de muzikanten van „Het Houten Muziek” van Hamme-Zogge op dezelfde zondag te 17 uur de trappen van het gemeentehuis opgestapt. Dirigent Cornu leidde hen tot in de Raadszaal. Al vlug kondigde de heer Cornu het eerste stuk aan : „Bemint de meisjes en blijf jong”. Nadien kwam

de mars : „Verdorven Zielen” aan de beurt. Tijdens de toespraak die dirigent Cornu hield, predikte hij eendracht onder alle Zele-naars. Vervolgens speelden de muzikanten „Op de purperen heide”; alle aanwezigen zongen dit mooie lied mee. Na de verfrissing werd even gepierd op de piertafel. Van die Hammenaars kunnen we nog iets leren ! Deze mensen waren zeer tevreden over hun bezoek aan Zele. Bij het weggaan speelden ze nog : „De duivel in de pekton”. Deze 27 muzikanten hebben de meer dan 70 aanwezigen oprecht vermaakt. Tot weerziens en dank ! Boze tongen beweerden achteraf dat deze muzikanten tot zeer laat in de nacht in Zele hebben rondgezworven . . . (?)

Bij het sluiten van de expo maakten we de balans op. Heeft deze expo niet zoveel mensen bijeen gebracht als de vroegere „Kantexpo”, dan zullen de bezoekers van deze tentoonstelling zeker tevreden geweest zijn. Wat getoond werd was zeker de moeite waard. Danken we vooral de medewerkers voor het vele werk, voor de mooie stukken die ze leenden, voor de originele presentatie van het geheel.

In de maand augustus werd in de vergadering gesproken over de bijdragen : „De Stokstraat”, „Het orgel van de St.-Ludgeruskerk”, en het voorstel van „Het vlasmuseum te Kortrijk” om onze verzameling van vlaswerktuigen aan dit museum te verkopen of in bruikleen af te staan, wat met algemeenheid van stemmen werd verworpen. Op 24 september werd terug flink gewandeld langs de Paradijsstraat, Hoek, Kaluiterbos, Goeiende, Cederlaan, 't Kantientje en de Tuinwijk.

Dan volgde een beslissende vergadering van het schepencollege met een afvaardiging van het bestuur van de Kring. Het schepencollege besloot de kring te laten beschikken over het oude schoolhuis in de Bookmolenstraat. Dit is een goede gelegenheid om onze dank uit te spreken aan de heren burgemeester en schepenen van Zele voor de oplossing, aan dit nijpend probleem gegeven. Binnenkort wordt met verhuizing en plaatsing aangevangen.

Op 16 oktober was het weer een grote dag voor de Kring en haar leden. De Kring richtte een diamontage in over „Zele, vroeger en nu”. Deze montage, deels in kleur, is het werk van de heren

Et. en M. Quintijn. Zeer geslaagd. Een klankband zorgde voor gepaste uitleg. Dat deze avond fijn was, beaamden de meer dan 130 aanwezigen tijdens de pauze.

Het was tijdens deze heemkundige avond dat het boek : „Zeie in oude prentkaarten” te koop werd aangeboden. Aan de heer burgemeester werd door de voorzitter van de Kring het eerste exemplaar aangeboden.

De heer burgemeester dankte en besloot met deze woorden : „Wij zijn een werkzame gemeente. Laat ons ijveren voor welstand en geluk.”

Hiermee komen we bij het einde van dit werkjaar, of tenminste, bij het opstellen van dit verslag, dat werd afgesloten op 7 november 1972.

H. V. C.

VERSLAG DER OPENSTELLING EXPO IV „OUDE VOLKSSPELEN UIT ZELE”

24 JUNI 1972 TE 19 UUR

Voor een zeer ruim publiek (meer dan 110 personen) opende de voorzitter, Dr. Frans Moens, de vergadering. Hij onderstreept de betekenis van het spel en hij vervolgt zijn toespraak :

Het spel is ouder dan de mens. Men hoeft slechts jonge honden bij hun spel gade te slaan. Zij nodigen elkander tot spelen uit door een soort van ceremoniële houdingen en gebaren. Zij nemen de regel in acht, dat men in het oor van zijn makker niet doorbijten zal. Zij stellen zich aan alsof ze vreselijk kwaad zijn. En vooral bij dit alles ondervinden zij klaarblijkelijk een hoge graad van pret of aardigheid.

Het spel bevredigt een behoefte aan ontspanning, het ontlast van een overschot van levenskracht, het is een noodzakelijke aanvulling van te eenzijdig gerichte activiteit en een bevrediging van in de werkelijkheid onvervulbare wensen en daarmee een handhaven van het persoonlijkheidsgevoel.

Hierbij vervult het spel door de eeuwen heen een kultuurschepende functie. Van spel met woord en ritme komt men tot poëzie. De raadselwedstrijden baren wijsheid. Van de rondedans komt men tot het ballet en van de beurtzang tot het instrumentaal concert. In elke grote cultuur heeft het spel een voorname functie gehad. De Romeinse gemeenschap kon zonder spelen niet leven. Zij waren voor haar evengoed een bestaansgrond als het brood. Het waren immers heilige spelen en het volk had er een heilig recht op.

Al spelend in hun amphitheatres bedankten zij de goden voor de verkregen weldaden en stemden zij hen gunstig voor een verdere onderneming. In de middeleeuwen vinden wij de creatieve werking van de spelfactor terug, daar waar de middeleeuwse beschaving voort bouwt op haar Kelto Germaans verleden. Dit was het geval met de oorsprong van het ridderwezen. In ridderwijding, belening, tornooi, heraldiek, ridderorden en geloften, allemaal dingen die direct het archaische raken, vindt men de spelfactor in volle kracht en nog wezenlijk creatief.

Werpen wij vervolgens een blik op het tijdperk van Renaissance en Humanisme. Zo ooit een bewuste elite getracht heeft het leven te vatten in een spel van verbeelde volmaaktheid, dan is het de kring der Renaissance geweest. De gehele dos der Renaissance is een blijde of plechtige vermomming in de tooi van een fantastisch en ideaal verleden. Bij Erasmus, hoe straalt de stemming van het spel uit zijn ganse wezen. Niet alleen uit de „Lof der zotheid, maar ook uit het behaaglijk spelend vernuft van zijn brieven en zelfs uit zijn ernstige werken.

Het spelelement is ook zeer duidelijk in de Barok en Rococo evenals in de achttiende-eeuwse muziek. Deze muziek meende nog in Bach en Mozart niet meer te zijn dan de edelste van alle tijdverdrijven en de kunstigste van alle vaardigheden, en het was die hemelse en speelse argeloosheid welke haar tot weergaloze volmaaktheid verhief. De negentiende en twintigste eeuw daarentegen schijnen voor de spelfunctie als factor in het kultuurproces weinig plaats te laten. Het nuchtere, prozaïsche nuttigheidsbesef en het burgerlijke welvaartsideaal zijn vaardig geworden over de geest der maatschappij. De industriële omwenteling kwam die strekking nog versterken. Arbeid en produktie worden ideaal. De misvatting vindt ingang als zou het economisch belang de gang der wereld bepalen. Het rationalisme had het mysterie gedood en de mens van schuld en zonde vrij verklaard. Men had echter vergeten hem tevens van dwaasheid en kortzichtigheid te bevrijden. De moderne mens zoekt de wereld naar het patroon van zijn eigen banaliteit zalig te maken.

Door overdreven industrialisering en opgejaagde arbeid verloor de mens zijn innerlijke rust en werd het leefmilieu grondig bedorven.

De redding ligt in minder industrie en meer cultuur; minder werk en meer spel.

Tot daar de toespraak van de voorzitter.

Juffrouw Anne-Marie Moens speelde twee werken van Chopin en Debussy. Een verdiend applaus was wel de beloning voor haar optreden.

Hierop nam de Heer Bernard Huys het woord met de toespraak „Volksspel en volkslied in Vlaanderen”.

„Het gaat met de spelen als met de mensen, ze komen en gaan, ze groeien, bloeien en . . . vergaan.”

Dit schrijft Prof. Paul de Keyser in zijn voorwoord tot het boeiende werk van Renaat van der Linden „Het bolspel in Vlaanderen, vroeger en nu”.

Spelen behoort immers tot de natuur van de mens; Huizingha sprak van de „homo ludens”, de spelende mens. In onze jachtige, zenuwslopende moderne tijd, die haast uitsluitend op winstbejag en rendement is ingesteld, heeft de mens om fysiologische en psychologische redenen meer dan ooit behoefte aan spel en ontspanning : als afwisseling in het dagelijks bestaan, dat eentonig en neerdrukkend dreigt te worden, als nabootsingsdrang of als noodzakelijk energieverbruik, dat natuurinstinkten naar meer vrede-lievende schijngevoelens helpt afreageren.

De menselijke geest beleeft zichzelf in het spel : het spel boeit de mens en bevrijdt hem tevens van de zorgen van het leven. Voor het spelend individu is het spel een gecombineerde lichamelijke en geestelijke inspanning. Evenzeer is dit het geval voor de volksspelen. Overtalrijk zijn de volksspelen die het Vlaamse volk eeuw na eeuw heeft beoefend en nog steeds in ere houdt.

Waar al deze spelen hun oorsprong gevonden hebben, is soms moeilijk te achterhalen. Vele komen uit Indië, Egypte of Griekenland en hebben van daaruit hele continenten overspoeld.

Herhaaldelijk stelt men vast dat bepaalde volksspelen hun eigen kronologische en geografische cultuurkringen bezitten.

Kronologisch constateren we dat bepaalde spelen, die we thans volksspelen noemen, in de Middeleeuwen door de edellieden werden beoefend, in de Renaissance door de burgers en ambachtslieden, daarna hielden de boeren ze in ere en ten slotte de kinderen in hun kinderspelen. Zo rolden de volksspelen van boven naar beneden, maar ook wel eens van beneden naar boven. Voor de volkskundige nu komt het erop aan de historische en geografische grenzen van een bepaald volksspel te omschrijven.

De Vlaamse volksmens is bijzonder rijk aan spelen. In het bijzonder voor het kinderspel kunnen wij in Vlaanderen roemen op het achtddelig werk van Alfons De Cock en Isodoor Teirlinck „Kinderspel en kinderlust in Zuid-Nederland”, waarin honderden loopspelen, dansspelen, werpspelen, springspelen, bal- en bolspelen, ambachtspelen, schommelspelen, knickerspelen, tolspe- len, hoepel- en vliegerspelen, sneeuw- en ijsspelen tot in de details beschreven werden.

Boeiend is evenwel het onderzoek naar de evolutie van het spel, naar het ontstaan van nieuwe en het verdwijnen van oude spelen. Van de meer dan zeshonderd verschillende spelen door De Cock en Teirlinck, ongeveer zeventig jaar geleden opgetekend, werden er enkele jaren geleden nog amper de helft beoefend. Hoe is dit verschijnsel nu te verklaren?

Eerst en vooral werden door het verplichte schoolbezoek in het begin van onze eeuw veel kinderspelen uitgeschakeld. Daarbij komt nog dat op de speelplaats slechts een dertigtal spelen mogelijk of toegestaan zijn. Op vele plaatsen ijverde ook de geestelijkheid om bepaalde spelen en vermakelijkheden uit te roeien, bijv. de rondedans „Daar ging een paterken langs de kant . . .”. Ook de toenemende verfransing van het kinderspel en kinderlied in Vlaanderen, vooral dan in onze deftige meisjesspensionaten, was mede oorzaak van het verdwijnen van vele spelen.

Anderzijds zijn verschillende nieuwe spelen in zwang gekomen. Men denke bijv. aan de verschillende balspelen, o.m. voetbalspel,

dat op het platteland in Vlaanderen slechts sedert de eerste wereldoorlog bekend is.

Aan de hand van talrijke en zeer verscheidene documenten hebben de inrichters van deze tentoonstelling terecht ernaar gestreefd enkele van deze oude volksspelen concreet uit te beelden.

Ik vermeld slechts het boogschieten, het bolspel, het kaatsspel, het voetbalspel evenals enkele kinderspelen. Dat zij in hun opzet geslaagd zijn hoeft geen betoog.

Doch deze tentoonstelling heeft niet alleen volks- en kinderspelen geëvoceerd. U bemerkt hier tevens een aantal belangwekkende volksinstrumenten. Wie immers volksspel zegt, zegt tevens volksdans en volkslied. Spel, dans en lied gaan immers hand in hand. Bij ieder spel hoort een versje en een lied, en talrijk waren in Vlaanderen de volksfeesten waarop gespeeld, gedanst en gezongen werd. We verwijzen hiervoor naar het beknopte maar degelijke boekje „Het Vlaamse Volksleven” van Prof. Karel Peeters, in 1962 in de reeks Vlaamse Pockets verschenen.

Dat ook het volkslied in Vlaanderen welig tierde bewijst de ontzaglijke verzameling Vlaamse volksliederen die Floremond Van Duyse bij het begin van deze eeuw verzameld heeft en in drie lijvige delen heeft uitgegeven. Lange tijd waande men het onderzoek naar de Vlaamse volksmuziek als afgesloten.

Geduldige volksliedkundigen, onder wie wij slechts Hubert Boone en Julien de Vuyst aanhalen, hebben respectievelijk in Brabant en Oost-Vlaanderen talrijke oude Vlaamse volksliederen van totale verdwijning gered. Tekst en muziek werden genoteerd; de liederen werden uitgegeven, opnieuw gezongen en zelfs op de grammofoonplaat vereeuwigd.

Iedereen van ons kent de jonge dynamische volksliedensembles „De Vlier” en „’t Kliekske”. De huifkارتocht van deze laatste groep heeft in het Vlaamse land geschiedenis gemaakt !

Bijzonder verscheiden zijn de volksliedtypen in de Nederlanden. Het lied openbaart immers geheel het leven van een volk, van de wieg tot het graf.

Naast *verhalende* liederen, zoals het overbekende „Lied van Heer Halewijn”, en *historische* liederen, zoals de liederen uit de

Napoleontische tijd en de Boerenoorlog, hebben we ook *streek*-liederen : dit zijn de liederen die de voorvallen van een bepaalde streek verhalen en dus min of meer aan de actualiteit verbonden zijn, bijv. ongelukkige huwelijken, spotliederen op dwaze en lachwekkende gebeurtenissen, verhuisliederen, moordliederen en vele andere. Ontegensprekelijk vormen de *minnelieder*en het grootste gedeelte van het gezongen liedrepertoire. Werkelijk alle aspecten van de liefde worden door de volkszanger met scherpe mensenkennis onder de loupe genomen : de trouw, de ontrouw, het verlangen, zelfs het liefdesverdriet.

De Meifeesten hebben in de oudste folklore een grote rol gespeeld. Over de meiboom, symbool van de ontwakende liefde heeft de Vlaamse dichter Pol de Mont te Wambeke een pittig lied genoteerd, waarvan ik u de eerste strofe lees : „Schoon lieveken, waar waarde gij den eersten mei-en-nacht dat gij mij geen mei en bracht ? Den eersten mei-en-nacht, schoon lief, dan was ik ziek ! Schoon lieveken, ik kost er van mijn beddeken niet”.

Vanzelfsprekend vormen de bruiloftsliederen en de daarmee gepaard gaande drinkliederen een bijzonder populair thema.

Vermelden we nog de *dansliederen*, die de oude volksfeesten steeds opluisterden. Het volgende algemeen bekende dansliedje vindt zijn oorsprong in de meifeesten. Ziehier de eerste verzen :

„Daar ging een paterken langs de kant
Hei, 't was in de mei !
Hij vatte zijn nonnetje bij de hand
Hei, 't was in de mei zo blij ...”

Meestal werd het danslied begeleid op volksinstrumenten, die vooral het ritme van de dans moesten onderlijnen. Een interessante keuze van deze volksinstrumenten, door het Instrumentenmuseum te Brussel welwillend in bruikleen gegeven, kan hier nu bewonderd worden. Ik vermeld slechts de akkordeon, de doedelzak, de draailier, de rommelpot, de mondtrom, de hommelen en de klompviool. Een technische beschrijving van deze instrumenten is vrijwel overbodig. Bekijk ze aandachtig en, wanneer u er de kans toe hebt, luister naar de meeslepende grammofoonopnamen van „De Vlier”

en „'t Kliekske'', waarop u al deze instrumenten kan horen. Ze reveleren u een onvermoede schoonheid, ze wekken een zuivere ontroering op en getuigen van een direkte zeggingskracht, eigen aan echte authentieke volkskunst.

Deze inleiding kan ik dan ook niet beter besluiten dan u uit te nodigen om samen een paar typische streekliederen te beluisteren die door de Heer De Vuyst te Zele werden opgenomen. Het zijn levendige getuigenissen van volkskunst die wellicht een heimwee naar het verleden oproepen, maar tevens hoopvol naar de toekomst wijzen. In onze tijd, waarin culturele centra en vrijetijdsbesteding centraal geplaatst zijn en zich in volkslied en volkspel een duidelijke kentering en herwaardering aftekent, kan men dan ook niet anders dan de toekomst optimistisch tegemoet te zien en te gewagen van een wezenlijke Renaissance.

Deze merkwaardige tentoonstelling, waarmee wij de inrichters van harte gelukwensen, heeft hiertoe alleszins een hoeksteen bijgebracht :

Bronnen :

A. CORBET en W. PAAP : *Algemene Muziekencyclopedie*. Antwerpen - Amsterdam, 1957-1963, 6 dln.

K. C. PEETERS : *Het Vlaamse volksleven*. Hasselt, 1962.

R. VAN DER LINDEN : *Het bolspel in Vlaanderen, vroeger en nu*. Zottegem, 1966. (Met voorwoord door P. de Keyser).

De Heer De Vuyst liet hierna een band horen waarop enkele zeer mooie oude liederen opgenomen waren. Deze liederen werden destijds gezongen door een oudere dame uit Hansevelde : Mw Moens.

De Heer Burgemeester dankte tenslotte de medewerkers aan deze tentoonstelling en vertolkte de mening dat alhoewel er voor spelen op straat maar zeer weinig plaats meer over blijft; het spel toch een noodwendigheid is en blijft. Daarom is deze expo zeker een geslaagd opzet. Hij wenste allen een aangename dronk op het succes dat zeer zeker zal volgen.

Hierop werd een sigaar en een glaasje aangeboden.

Onder de aanwezigen : E.H. De Brouwer, voorzitter der O. Vl. Heemkringen; Z.E.H. Deken Van Driessche en een afgevaardigde van het Ministerie van Cultuur, en vele anderen.

Tenslotte werd het 22 uur wanneer de genodigden afscheid namen.

SPROKKELS UIT HET GASTENBOEK VAN EXPO IV

De oudere bezoekers worden weer jong ! De jeugd leert de vindingrijkheid van vorige generaties waarderen. Hartelijk gefeliciteerd voor de waardevolle en uitstekende expositie en tevens voor de begeleidende muziek.

R. van der Linden.

Ook Nederland waardeert het ! Dhr. en Mevr. Neve-Hulst (NL.)

Leve de grote mensen die terug kunnen spelen in onze geïndustrialiseerde maatschappij. Proficiat !

Z. v. O.L.Vr. Kapelhof.

Boeiende tentoonstelling die heel wat herinneringen oproept !
B. Huys.

Sabbatini Theater en Mime Academie Gent. Goed ! M. Hoste.

Met veel gelukwensen voor deze kleurrijke tentoonstelling. C.S.

Tekenden ons gastenboek : bezoekers uit Zwitserland, Schotland, Nederland, Frankrijk.

Tijdens de expo konden de bezoekers ook een nieuwe uitgave van de Kring aankopen : nl. *Rijmpjes, Liederteksten bij Oude Zeelse Kinderspelen*. Deze teksten werden verzameld door Dr. Fr. Moens, voorzitter en B. Matthijs bestuurslid van de Kring. Bijbestellingen worden steeds aanvaard bij de bestuursleden.

EEN WAAIER VAN MARIA VAN DRIESSCHE'S

Men zou moeten spreken van een laattijdige ontdekking dat er onder 456 Van Driessche's van Zele niet minder dan 37 Maria Van Driessche voor komen. Immers sedert 15 jaar werd geen enkel meisje meer gekerstend onder die naam en een schuchter onderzoek liet veronderstellen dat sedert deze onvruchtbare periode er een 10-tal Maria Van Driessche overleden zijn.

De uitnodiging van het gemeentebestuur verzamelde op 18 maart 1972 juist geteld 30 Maria Van Driessche's in de grote raadszaal van het gemeentehuis. Hier waren ook aanwezig Bob Van Bael, de TV-vedette van Echo, die met opnameman Allo en assistent Leyman er aan gehouden had in zijn programma van 25 maart dit unicum van Zele aan de Vlaamse kijkers kond te maken. Spijtig waren er een zevental van deze naamgenoten afwezig, meestal weerhouden door ziekte, en dit was inzonderheid het geval met de gewezen schepen van de gemeente Maria Van Driessche, die tot hiertoe de eerste en enige vrouw was, die dit dit ambt waarnam.

Burgemeester Geerinck had handen te weinig om iedere Maria te begroeten en hij had een speciaal woordje voor de oudste Maria Van Driessche, die 85 jaar jong scheen en door haar zoon Remi Eeckman naar het rendez-vous van haar naamgenoten werd vergezeld.

Terwijl de burgemeester met zijn gekende jovialiteit het uniek gezelschap begroette kwam nog de 84 jarige moeder van Peken de Melkboer van Rinkhout binnen en verontschuldigde zich voor haar laatkomen, want ze had nog de petatten moeten schillen en de schorseneren „schrepen”.

De opnamen voor de TV namen heel wat tijd in beslag, maar Bob Van Baal ontpopte zich als een joviale gastheer en de interviews moesten verschillende keren overdaan worden. Eerst werd een afgenomen van de burgemeester, die op de vraag van Bob „Nooit last gehad met een Maria Van Driessche?” diplomatisch antwoordde „de Maria Van Driessche's zijn voorbeeldig zoals alle Zelenaars”.

De heemkundige Renaat van der Linden was zo wat de vreemde eend in de bijt, want het schijnt dat er geen enkele Zelenaar bekwaam was om de naam Van Driessche naar herkomst te verklaren.

Ten slotte werd op de onsterfelijkheid van de naam „Maria Van Driessche” het glas geheven.

B.Z.

ZELE EN ZIJN PROMINENTEN

EMMANUEL VAN DRIESSCHE

De blijkbaar tot op heden volkomen „onbekende” in het Zeels cultureel patrimonium is ongetwijfeld Emmanuel van Driessche. Dat hij intussen totaal vergeten werd, is – vermoeden wij – te verklaren door het feit dat hij zich manifesteerde als een vrijzinnig en antiklerikaal auteur, zodat men des te gemakkelijker begrijpt dat hij als een „zondebok” uit de Zeelse bibliotheken werd geweerd.

Van Driessche, geboren te Zele op 24 juni 1824, mag echter als auteur en meer bepaald als toneelschrijver niet worden onderschat. In het licht van een middelmatige negentiende-eeuwse Vlaamse literatuur blijkt hij dan toch als een vrij belangrijke figuur naar voren te treden.

Aanvankelijk was hij onderwijzer. Of hij al dan niet te Zele dit beroep heeft uitgeoefend, kon echter niet duidelijk worden vastgesteld. Zeker is echter dat hij na enkele jaren naar het Brusselse uitweek, waar hij tot 1885 als leraar verbonden was aan het Koninklijk Atheneum. In 1885 ging hij op rust en vestigde zich te Elsene, waar hij in 1897 overleed.

Hoe hij als onderwijzer of als leraar optrad, is ons niet bekend, daar – naar onze mening althans – geen enkele bron of getuigenis van van een oud-leerling daarover gewag maakt.

Wel wordt hij herhaaldelijk geciteerd als een belangrijk exponent van het Vlaams toneellevens in de negentiende eeuw.

Dat het toneel, en vooral en de toneelkringen toen een speciale rol te vervullen hadden in de Vlaamse Beweging, was reeds prompt verkondigd door Jan Frans Willems rond de jaren 1815. Indien immers dergelijke toneelgezelschappen gepaard werden aan een kundige leiding, dan konden zij tenvolle bijdragen

tot de bevordering van de eigen cultuur. Zo ontstonden omstreeks het midden van de negentiende eeuw in Brussel verscheidene toneelmaatschappijen: „De Wijngaard”, „De Morgenster”, „De Parnassusberg”, „De Leeuw van Brabant” en „De Vlamingen”.

Emmanuel Van Driessche was lid van de in 1850 gestichte „Morgenster”, naast o.m. Domien Sleenckx en D. Delcroix.

Maar Brussel was in die tijd reeds het slachtoffer van een systematische verfransing, waardoor het voorrecht van het Frans toneel onaantastbaar leek. Felix Van de Sande (1824-1890), een ander ijveraar voor Vlaams toneel in de hoofdstad, had reeds gepoogd met een bespottelijk lage staatssubsidie de Cirk-Schouwburg te huren, maar de zaak liep op een deficit uit. Nadat hevig en lang werd geprotesteerd, besloot de Brusselse gemeenteraad dan toch de Cirk-Schouwburg kosteloos aan de Vlaamse toneelgezelschappen ter beschikking te stellen. Toen werd op 3 okt. 1875 een Naamloze Vennootschap voor de exploitatie van de Nederlandstalige (Cirk)-Schouwburg in het leven geroepen, met Emm. Van Driessche als algemeen beheerder, en de reeds genoemde F. Van de Sande als bestuurder. Later – in 1887 – werd deze vennootschap ontbonden bij de oprichting van de nieuwe Vlaamse Schouwburg in de Lakenstraat, die haar deuren opende op 1 okt. 1887, en waar reeds op 13 okt. een vertoning werd bijgewoond door Koning Leopold II, die toen zijn eerste officiële redevoering uitsprak.

Van Driessche's inspanningen voor het toneelleven in Vlaanderen en te Brussel in het bijzonder – zo had hij in 1852 een pamflet gepubliceerd onder de titel „Een Wenk aan de Vlaemsche tooneelspelers”, waarin hij o.m. een pleidooi hield voor een beschaafde uitspraak – werden zeker nog kracht bijgezet door het feit dat hij een vrij omvangrijk oeuvre heeft kunnen samschrijven.

Zoals hij herhaaldelijk in de voorreden tot zijn werk beklemtoonde, was het zijn bedoeling het volk voor te lichten en te onderrichten.

Naast enkele verhalen en zedenromans schreef hij toneelstukken, waarin nog steeds een romantische ondertoon te ontdekken is,

maar waarvan sommige toch reeds duidelijk verwijzen naar het realisme.

De romantische toneelliteratuur uit die tijd werd gekenmerkt door bombast en melodramatisch effectbejag, versterkt door een nationalistische inslag in flamingantische zin, in elk geval afgestemd op de smaak van een weinig ontwikkeld publiek. Getuige daarvan zijn de vele historische en vaderlandse drama's uit die tijd. Toch kan niet worden ontkend dat Van Driessche een meer realistische klank laat horen door in een gedeelte van zijn werk sociale vraagstukken aan te raken. Typisch in dat verband is zijn sociaal toneelstuk „Geen werk, geen brood” (1870).

Tussen zijn historische stukken onderscheidt zich „De Zoon des Beuls” (1857) door een duidelijk poneren van een sociaal probleem.

„*De Zoon des Beuls*”, een werk met democratische strekking, wordt beschouwd als één van de beste historische toneelspelen die in de periode 1860-1870 het licht zagen.

De graaf van Walby vlucht samen met zijn dochter Jacoba en zijn vriend, graaf van Uttenhove, uit het oproerige Brussel. Ze ontkomen aan de achtervolgers dank zij de hulp van Ebrart, natuurlijk kind van de vroegere Brusselse beul Walter, die twintig jaar voordien uit zijn ambt was ontzet en zich verborgen hield in het Zoniënbos.

Met de medewerking van Ebrart weet Walby het Brusselse volk met ijdele beloften te paaien en hij wordt tot amman uitgeroepen. Maar intussen waren Ebrart en Jacoba op elkaar verliefd geworden, ondanks de hevige tegenkanting van haar vader en Uttenhove, aan wie zij beloofd was. Uiteindelijk zal de ware democratie overwinnen, wanneer Walby een meer democratische houding aanneemt, als blijkt dat Ebrart een ten onrechte van zijn erfdeel beroofde neef van Uttenhove is, en Uttenhove zelf een misdadiger zonder scrupules.

De schrijver heeft dit tamelijk ingewikkeld gegeven met een verbazingwekkende behendigheid over zes bedrijven verdeeld, en de manier waarop hij zijn democratische vrijzinnige tendens uit de

handeling zelf laat spreken, bewijst hoe volkomen hij het onderwerp beheerst. Wij dienen er echter aan toe te voegen dat Van Driessche vooral de nadruk legt op de tegenstelling tussen adel en democratie.

Elke opvoering van bovenvermeld stuk werd luidruchtig toegejuicht, niettegenstaande een volstrekt onbeholpen karaktertekening en een retorische zwier, alhoewel zijn taal een meer verzorgde indruk nalaat dan het werk van zijn tijdgenoten.

Het beeld dat wij hier over Van Driessche ophangen, zou echter verre van volledig zijn, indien wij niet wezen op zijn activiteit als „flamingant”. Zo richtte hij in 1849, samen met Dautzenberg en M. Van der Voort, een oproep tot alle Vlaamse verenigingen, ten einde hun advies te vragen voor het opstellen van een algemeen programma inzake Vlaamse grieven. Wanneer dan de „Grievenscommissie” (opgericht om de Vlaamse grieven te „verzamelen” en voor verbetering te ijveren) onvoldoende functioneert, schrijft hij een pamflet „Aen de Vlamingen” (1858), dat een kritiek inhield op het werk van de Grievenscommissie. Zijn kritiek werd echter als voorbarig verworpen.

Niettegenstaande hij echter geregeld op de bres stond voor de eigen Vlaamse volksaard, die nauw verbonden was met de Nederlandse (o.m. sprak hij op 21 dec. 1873 op het instellingsfeest der Brusselse Afdeling van het Willemsfonds zijn voldoening uit over „de wijze daad” van de Europese Mogendheden, die in 1815 het Verenigd Koninkrijk, d.w.z. Nederland en België, hadden opgeworpen als een dam tegen Frankrijk), toch kan niet worden ontkend dat hij vooral oog had voor de prangende sociale situatie waarin Vlaanderen zich bevond, en de gevolgen vandien. Zo heeft hij op 12 april 1896 gepleit voor het behoud van het Frans in het Lager Onderwijs : „Wij leven in de buurt van Frankrijk en wij moeten denken aan het brood onzer arbeiders.”

Ondanks alles menen wij toch met Emmanuel Van Driessche een ten onrechte vergeten figuur opnieuw te hebben belicht.

Pieter en Wilfried DE BRUYNE.

GERAADPLEEGDE BRONNEN :

DE RONDE Theo, *Het tooneelven in Vlaanderen door de eeuwen heen*, Davidsfonds, 1930.

COOPMAN Th. en SCHARPÉ L., *Geschiedenis der Vlaasche Letterkunde*, De Nederlandsche Boekhandel, Antwerpen, 1910.

DE POTTER F. en BROECKAERT J., *Geschiedenis van de Gemeenten der Provincie Oost-Vlaanderen*, Gent, 1893.

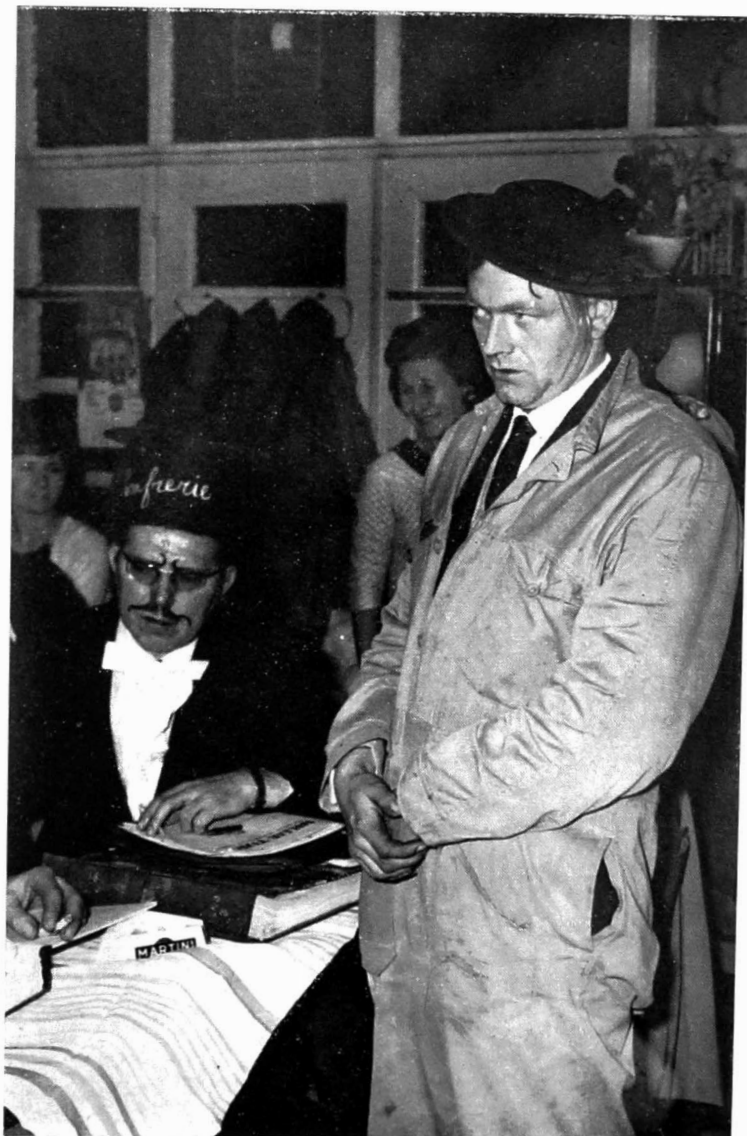
ELIAS, *Geschiedenis van de Vlaamse Gedachte*, De Nederlandsche Boekhandel, Antwerpen, 1970².

LISSENS R. F., *De Vlaamse Letterkunde van 1780 tot heden*, Meddens, Brussel, 1959³.

INHOUD

	Blz.
Jaarverslag van de secretaris	5
Expo IV „Oude volksspelen uit Zele”	11
Sprokkels uit het gastenboek van Expo IV	19
Een waaier van Maria Van Driessche's	21
Zeel en zijn prominenten (Emmanuel Van Driessche)	23
Die van de Stokstraat	31

DIE VAN DE STOKSTRAAT

Tuurken vóór z'n rechters...

DIE...
VAN DE STOKSTRAAT

DOOR

HENRI VAN DAELE

(naar vertellingen door Gilbert de Geest)

UITGAVE IN EIGEN BEHEER

Dit boek kon tot stand komen door de gewaardeerde medewerking van de Zeelse Heem- en Oudheidkundige Kring en drukkerij Erasmus te Ledeberg-Gent.

Onze oprechte dank aan Dr. Frans Moens (voorzitter HOK) en de heer Octaaf van Malderen (directeur Erasmus) voor hun hulp en entoesiasme.

Van de hand van Henri van Daele verscheen vroeger reeds :

Kursiefjes :

- Ik, een kotmadam (Gakko, Gent, 1971);
- Ondankse Glimlachjes (Gakko, Gent, 1972);
- Het boek Jij (*in voorbereiding*);
- Knipoogjes en Binnenpretjes (*in voorbereiding*);

Verhalen voor de jeugd :

- Herinneringen van een brigand (Van In, Lier, 1967);
- Keizer Karel op sloffen (Opdebeek, Antwerpen, 1972);
- Ukje, de laatste kabouter (Altiora, Averbode, 1972);
- Rik wordt brigand;

Boertje in Frankrijk;
Boertje in het leger;
Ordonnans van Van Gansen;
De sekte van de Heilige Steen;
Hugh, de venbewoner;
Hugh, de hoofdman;
Hugh, de venbewoner, tegen Cromwell;
In de hel van Cayenne;
Het geheim van de bruidskoffer;
Het mysterie van de begijnhofschat;
Zeekapitein met pensioen;
Boertje wordt loteling;
Kidnap;
De bankrovers van halfacht;
De opiumchinees.

(*Vlaamse Filmkes* nrs. 571, 593, 607, 612,
618, 660, 695, 699, 707, 724, 756, 771, 787,
791, 826, 842; *Goede Pers*, *Averbode*.)

WOORD VOORAF

Over Gilbert de Geest en over dit boek.

Gilbert de Geest is één van die mensen die, op een wat glundere en zeer zelfzekere manier, op een auteur (of iemand die daarvoor, door een dubieus toeval, doorgaat) plegen af te stappen, om te zeggen : „Van wat ik u kan vertellen, is een boek te maken.”

Er lopen zo méér mensen rond, dan u zich in uw onschuld wel kan voorstellen. Skribenten met enige ervaring onderkennen hen veelal tijdig, om op het nippertje en schielijk hun koers te verleggen en, een nieuw fluitglas in de hand, met een vervelend heertje een gesprek te beginnen over de toetreding van Kommunistisch China tot de UNO.

Gilbert de Geest is, door verkrijgende verjaring, een door de wol geverfde Stokstratenaar geworden. Een Stokstratenaar is een hardnekkig en wat eigengereid soort Zelenaar, waaraan een zekere vasthoudendheid niet vreemd is. Zodat ik tenslotte gestrikt werd voor dit boek, waar ik, eerlijk gezegd, nog altijd spijt moet van krijgen.

Gilbert bleek een vlot verteller te zijn en we hebben samen menig avondlijk uur doorgebracht bij een serieus aantal pinten en een bandrekorder, waarop Gilbert de inhoud van dit boek verteld heeft, aansluitend bij de histories die hij zelf op papier heeft gezet.

Dit boek is voor mij een uitdaging geworden. En ik heb ze aanvaard.

Het genre viel totaal buiten m'n literaire ervaring en over de vorm heb ik lang met

mezelf overhoop gelegen, nog vóór ik één letter op papier had.

Wat iemand je vertelt, kan je niet klakkeloos uittikken en aaneenrijgen tot een boek, dat zal iedereen wel met me eens zijn. Volkse slapstick voelt zich bovendien vaak wat onwennig op papier.

Mij werd noch min noch meer gevraagd om een aantal belevenissen van Stokstratenaars te boek te stellen en hiermee een beeld te geven van een wat besloten gemeenschap met eigen regels en een zeer eigen gevoel voor humor. Ik heb het aan m'n naam verplicht geacht, dit ook nog met enige stijl te moeten doen. Dat dit niet altijd met elkaar te verzoenen bleek zal de goedgunstige lezer mij wel willen vergeven.

Achter sommige van deze verhalen kan ik niet helemaal achterstaan. Terwijl dit werk vorderde werd ik vaak pijnlijk gekonfronteerd met het niveau waarop het volk, waaruit ik ben voortgekomen, „trotzdem lacht”. Ik gooi niemand een steen, en in de laatste plaats de betrokkenen zelf. Het gaat er maar om dat men zich amuseert, alles 's overboord kan zetten en de pure, primitieve jool die in ieder van ons schuilt, de vrije teugels laat.

De waarde van wat hierna volgt ligt naar mijn mening méér in het (tijds)beeld dat wordt opgehangen van een gemeenschap, sociologisch op zichzelf teruggeworpen, en zichzelf behelpend met zichzelf : een bron voor folkloristen en heemkundigen, een regressief spiegelbeeld van onszelf. En daartoe hoort ook het skatologische.

Vertederend in dit boek zijn de kleine mensen, de wroeters, de sukkelaars. Zij leven

in een kleine wereld, een eiland gelijk. Op een Breugeliaanse manier zijn ze eigenlijk ontstellend eerlijk, zeer eenvoudig, solidair met elkaar, nooit slecht.

Dit boek vaart een beetje ten onrechte onder mijn vlag.

Dit is het boek van de Stokstraat; ik heb het alleen maar geschreven.

Henri VAN DAELE

INLEIDING

De Stokstraat is, in de beperkte zin van het woord, een zijstraat van de Driesstraat, bijna één kilometer lang. Haar eindpunt is het kapelletje van Onze Lieve Vrouw ten Tuymelaer, oud-gekend bedevaartsoord.

In meer uitgebreide zin omvat de Stokstraat, als wijk en gemeenschap, ook nog een flink stuk van de Driesstraat en de Lange Akker, tot aan de Koevliet. Een juiste afbakening is eerder arbitrair en voorwerp van een vrij soepele gewoonteregeling.

De patroonheilige van deze gemeenschap is St.-Jozef; in het hart van de wijk is een kapelletje aan hem gewijd. St.-Jozef, voedster-vader, kan zich in de Stokstraat verheugen over een immense, bijna fanatieke aanhang, die de heilige timmerman door dik en dun verdedigt en over de te volgen vererings-techniek vaak heel eigen opvattingen heeft — een bolwerk waar een vreemde pastoor of onderpastoor makkelijk tegen te pletter loopt.

De verdichting binnen de Stokstraat-gemeenschap, oorspronkelijk vrijwel zeker ingegeven door sociale toestanden, werd in de loop van de 19de eeuw gesanktioneerd door de oprichting van de *Broederschap van St.-Jozef*, in de wandeling Konfrerie of Konfrie genoemd.

Deze Broederschap werd in 1873 gesticht en gaf de Stokstraat een hechte, bijna elitaire basis. Er was een streng reglement van 25 artikelen, waaraan door Hoofdman, Boetmeester, Ontvanger en Sekretaris ernstig de hand werd gehouden. Om tot de Konfrerie

toe te treden, moest men geballoteerd worden en op de daartoe samengeroepen ledenvergadering de meerderheid van stemmen krijgen. Vloeken en ander onwaardig gedrag werd beboet. Vloeken op een vergadering bracht bijvoorbeeld een boete met zich mee van 50 centiemmen. Bij herhaling kon het lid uitgesloten worden, evenals bij diefstal of andere buitensporigheden.

Om de twee jaar werd een nieuw bestuur verkozen. Bij het overlijden van een lid werden alle leden verzocht de begrafenis bij te wonen (ongewettigde afwezigheid werd beboet) waarbij de jongste leden de baar droegen. Overlijden van een lid maakte een plaats vakant voor z'n zoon, die hem dan kon opvolgen.

Tweemaal per jaar werd door de leden van de Konfrerie het beeld van de H. Jozef in de processie rondgedragen. Met Pasen was er telkens een groot feest, waarbij de leden voor twee opeenvolgende dagen aan de feestdis werden uitgenodigd. Deze activiteit, die teruggaat tot een tijd dat vlees een luxe en haring feest was, is steeds het belangrijkste evenement van de Konfrerie gebleven.

De Broederschap St.-Jozef heeft tot op onze huidige dag standgehouden. Boetmeester is, sinds het Tweede Vatikaans Koncilie, een vormelijke functie geworden. Het feestmaal rond Pasen is een eksklusieve aangelegenheid voor de vijftig mannelijke leden en is overigens zeer berucht.

Deze Konfrerie is de lokomotief voor een hele wijk. Ze houdt er een beetje de wind onder, richt van alles en nog wat in, houdt de solidariteit en de kameraadschap hoog. Het

huidige bestuur bestaat uit : Albert Certijn (voorzitter); Gilbert de Leenheer (sekretaris); Robert de Brabander (schatbewaarder); Gilbert de Geest en Edmond van Lokeren (raadsleden) en Alfons Pensaert (bode).

Wat hierna volgt is niet gegrepen uit de geschiedenis van de Konfrerie St.-Jozef, maar uit die van de Stokstraat-gemeenschap, waarmee zij weliswaar onverbrekkelijk is verbonden.

Als iemand zichzelf in dit boek mocht herkennen, laat enige sportiviteit dan zijn deel zijn. Iemand is altijd wel ergens de klos, maar wie mee kan lachen heeft de helft van de leute, of niet?

BOERKE

Boerke was beroepsdopper. Niet te bijster slim. Een clochardachtig type, wiens leven een wat naïeve gang ging. Wat hij weten moest, dat wist-ie wel. Niét bijvoorbeeld waar de kinderen vandaan komen, maar wèl de herkomst van het bier. Een in deze zin praktisch ingesteld persoon. Vroegen ze Boerke weleens of hij ooit had gewerkt, dan ging hij hard nadenken en zei tenslotte : „Dat moet toch wel vijftientig jaar geleden zijn.” „En wat deed je dan, Boerke?” Boerke zette z'n intussen leeggedronken pint zorgvuldig op het viltje en zei : „Werken, bij de boeren. Koren maaien. Als ik dàaraan denk begin ik er nog bij te zweten.”

Was Boerke niet vies van bier, hij was wel vies van betalen. Langs die kant hoorde hij niet goed. Hij was wat men bij ons zo kleurrijk als een poefer omschrijft. Bij de herbergiers die hem onder hun klanten telden stond hij onveranderlijk in het krijt. Doorgaans waren het mensen die dat wel een tijdje konden velen. En tenslotte kan je geen kei 't vel afstropen, zelfs geen dorstige kei.

Maar op een dag kwam hij bij een café-bazin, die hem pertinent weigerde hem ook nog maar één glas te tappen, omdat z'n rekening wel wat te hoog was opgelopen.

Midden in dit dramatische gebeuren stapt onze vriend Gilbert, ook niet vies van bier, vergezeld van een kameraad daar binnen. Boerke doet onmiddellijk beroep op hun solidariteit.

„Zeg, Gilbert, nu wil ze me geen pintje bier tappen.” Waarop die bazin : „Eerst betalen.” En als argument daarachteraan : „En hij zit nochtans met geld.”

De twee pas binnengekomenen kijken elkaar 's aan, knikken en pakken dan het klein Boerke beet, zo groot als hij is, keren 'm met z'n hoofd naar beneden en daar rolt Boerkes geld, God weet waar gehaald of verdiend, over de grond. De cafébazin raapt op tot ze genoeg heeft, waarop Boerke in z'n oorspronkelijke stand wordt teruggebracht en wat rood-aangelopen, maar overigens zeer filosofisch zegt : „Bestolen en niet bestolen!”

Een avond in het café van Gilbert. Een klant of acht. Boerke daarbij.

En op een gevorderd uur, wanneer de drank aanleiding geeft tot het formuleren van diepzinnige dingen zegt Boerke plots, ernstig : „Ik geloof dat het thuis bij mij spookt.”

De anderen willen hem geruststellen, lachen erom, vragen hoe oud hij dan wel is, om nog aan die dingen te geloven.

„Ik hoor fluiten,” verzekert Boerke, „overal gekrawietel en nog van die rare dingen. Zo waar ik hier sta.”

Hij méént het, zeggen de anderen onder mekaar, en achter z'n rug fluistert er een : „Zullen we 'm eens op een vertoning trakteren?”

Bij iedereen is de drank wat in de man, er zijn direkt entoesiastelingen voor dit plan.

En onze vriend Gilbert, ernstig tegen Boerken : „In zo'n oud kot als waar jij woont, Boerke jongen, awel, 'k wil dat geloven. Onder

de plankenvloer zitten er zeker wel van een halve meter. En spinnen...”

Enfin, Boerke wordt gaandeweg zo wit als een gesteven servet.

Gilbert en z'n vriend Petrus organiseren een wit en een zwart laken en muizen ervan onder.

't Is pikdonker buiten. Er waait een stevige wind die de herfstblaren naar omhoog stuift. Boerkes huis biedt een prachtdekor : een vervallen, klein huisje, twintig-dertig meter een erf op. Bij de voorgevel gaan onze twee spuiters met hun materiaal naast zich zitten wachten op Boerke, die bij sluitingsuur, tegen twaalven, de herberg wordt uitgestuurd, op weg naar het donkere, onbetrouwbare Wezepoel.

Na een tijdje horen de spokers iemand over de kassei komen stommelen. Op één-twee-drie is de maskerade klaar en onze spoken staan plechtig in postuur tegen de tijd dat Boerke z'n eigen erf komt opgewaggeld, z'n hart nog een boontje groot, na al die gruwelijke verhalen.

Zenuwachtig tast hij in z'n broekzak naar de voordeursleutel. Het koude metaal in z'n klamme hand, de sleutel als een gevaarlijk wapen recht voor zich uitgestoken, gaat hij op de deur af. Dat is het ogenblik. De spoken springen recht : „Woeoeoeoe!”

„Aaah!” zegt Boerke.

Als door de bliksem getroffen staart hij de twee verschijningen aan en op dat ogenblik geeft hij geen cent meer voor z'n eigen leven. Behoedzaam wijkt hij achteruit, helemaal geobsedeerd door die vormeloze wezens, die waaierende, wiekende bewegingen maken en

geluiden voortbrengen als gebarsten potten. Z'n angst is zo groot, dat hij hen zelfs z'n rug niet durft laten zien.

De twee spoken, die zich bijna bescheuren van het lachen en ieder ogenblik dreigen uit hun rol te vallen, volgen hem langzaam.

„Ik pak 'm eens vast,” fluistert het witte spook tot Gilbert, die onder de zwarte deken verscholen zit. En deze, gealarmeerd : „Doe dat niet, of hij blijft erin!”

Maar de ander, door het dolle heen, gaat graaiend achter z'n prooi aan. Boerke, in eenultieme poging om deze vreselijke gruwel van zich af te wenden, hervindt opeens in een uiterste krachtinspanning de macht over z'n benen en holt als een haas z'n eigen erf af, de straat op, met een nooit geziene snelheid. En slechts onder het licht van de eerstvolgende straatlantaarn houdt hij halt. Daar staat hij te zuchten en te schreeuwen tegelijk, als een konijn dat gekeeld wordt, en ziet plots het licht van een fietslamp uit de donkerte opdoemen. Het is z'n laatste hoop, maar jammer genoeg iemand die in het komplot zit. Met z'n laatste krachten steunt hij : „Hulp-hulp!”

Maar de late fietser geeft geen krimp en rijdt voorbij. „Lafaard,” tiert Boerke, „een mens in nood en...”

Teneinde raad loopt hij naar de huizen, begint op deuren en vensters te bonken. Tenslotte gaat ergens een bovenraam open en een in z'n slaap gestoorde Wezepoelnaar vraagt korzelig : „Awel, wat gebeurt er?”

„Ik heb ze gezien, ik heb ze gezien!” tiert Boerke hysterisch.

„Wat heb je gezien?” vraagt de ander.

„Drie...” steunt Boerke. „Met drie waren ze... Drie spoken.”

De ander herkent hem nu, ziet dat het Boerke is. „Boerke,” zegt hij kwaad, „als je je een stuk in je voeten drinkt, tot daar, maar laat iedereen slapen.”

„Ik ben niet zat,” tiert de ontnuchterde sukkelaar, „ik heb ze gezien, met m'n eigen ogen... Ik...”

Met een klap vliegt het bovenraam dicht.

Boerke, verontwaardigd over zoveel gebrek aan medeleven, staat besluiteloos op de keien. Hij huivert bij de gedachte, naar dat verdoemde huis van hem te moeten terugkeren. Ergens in z'n geschokte brein is er de zekerheid dat spoken en licht onverenigbaar zijn en hij gaat terug onder de straatlantaarn staan. Ziet niet dat de spoken, die allang in een haagkant zich ziek hebben liggen lachen, stilletjes afdruppen. Weldra is hij alleen met de nacht.

De volgende morgen treffen onze spoken elkaar terug in de herberg, waar het verhaal in geuren en kleuren wordt opgehaald. Komt Boerke daar binnen, met stevige nadorst en wit als een lijk.

„Awel, Boerke?”

„Nu heb ik een nacht beleefd,” zegt Boerke schuddebollend. „Gespoekt, man, gespoekt!” Hij zwijgt, huiverend. „Had ik je met je vrouw niet naar huis zien gaan, ik had gezworen, dat... Maar het waren échte spoken!” En hij doet, gesteund door ettelijke glazen bier, z'n verhaal. „Tot vier uur vanmorgen heb ik onder die straatlantaarn gestaan. En dan ben ik naar huis gegaan. Ik heb direkt een broodmes gepakt, zonder licht te durven aansteken, zonder m'n deur te durven vast-

maken. Zo heb ik daar een hele tijd gestaan, met dat broodmes stekensgereed, m'n voet tegen de deur. En als er één had durven binnenkomen, hij zat erop hé, op dat mes..."

Gilbert kan het allang niet meer houden, rolt onder een herbergtafel van 't danige lachen. Boerke ziet dat verbaasd aan, maar wordt in z'n traag redeneren onderbroken door een nieuwe morgenklant die opgewekt zegt: „Awel Boerke, heeft 't nog gespookt, vannacht?"

En Boerke, die eindelijk een groot licht opgaat: „Jij was erbij!" zegt hij beschuldigend.

En die dag, kwaad, beetgenomen, noemt hij zeker nog vijftwintig schuldigen en besluit met een moedig: „Ik ga naar de gendarmes. Morgen zie."

De spokers krijgen schrik. Als Boerke weg is bespreken ze het geval. Zo ernstig hebben ze 't ook niet gemeend. Voorzichtig wordt de politieagent, die de doppers controleert, in vertrouwen genomen en de volgende morgen, wanneer Boerke zich met z'n stempelkaart aanbiedt zegt deze: „Boerke De Wilde, wat is dat daar allemaal met die spokerij in Wezepoel en Stokstraat?"

„Champetter," zegt Boerke ernstig, „ik heb ze gezien!"

„Gezien, gezien," zegt de agent. „Zwarte mannekes, ja! Alle dagen zat. Delirium tremens, ja! Dat komt ervan!"

Boerke ziet 'm ernstig aan, knikt.

En als ze daarna Boerke nog vroegen of 't nog had gespookt zei hij onveranderlijk: „Daar spreek ik niet meer over, man. Dat brengt toch allemaal niets op."

Sindsdien zag hij trouwens geen spoken meer en dronk z'n pintjes in vrede.

BISSCHOP TUURKE

Als de Konfrie St.-Jozef feest, dan is het een jolige bende. En feesten zonder verkleedpartij, dat is voor de leden maar half werk. Sommigen maken er een erezaak van en leggen heel wat originaliteit aan de dag, om zo fraai mogelijk voor de dag te komen.

Zo ook ons Tuurke, een lid van de Konfrie met een memorabele staat van dienst, door een olijke Schepper bij z'n geboorte voorzien van een enigzins hortende tongval én, zoals het meestal gaat, een aandoenlijke drang tot spreken.

Tuurke zou er deze keer iets speciaals van maken. In een pakje, zei hij, dat nog nooit gezien was. Het zou een bisschop worden.

Alleen, waar haal je zo gauw bisschopskieren?

Er werd druk overlegd met de vrienden die hij in vertrouwen had genomen, tot er tenslotte één zei : „Tussen St.-Maarten en een bisschop is er toch niet veel verschil?” En St.-Maartensplunjes zijn er in dat gezegende dorp van ons, het St.-Maartensdorp bij uitstek, meer dan genoeg.

Zo gebeurde het dan dat Tuurke op het feest heel episkopaal en met een gewijde ernst een overdonderend sukses oogstte. Maar het zou de Konfrie niet geweest zijn, of deze vondst was het begin van een kettingreactie dolle gebeurtenissen.

Het begon doordat iemand opmerkte dat een bisschop zonder troon ook eigenlijk dat niet was.

Enkele Konfrieleden improviseerden dus een stellage, een brede, lange plank, installeerden Tuurke daar bovenop, deden een paar rondjes door de zaal en wilden daarna ook de goegemeente hun herder gaan tonen. Tuurkes dragers schoorden hun schouders wat dieper onder de plank, iemand hield bereidwillig de deur open en daar gingen ze, plechtig en met waardige schreden. De olijkste bisschop sinds Kristus op déze rots z'n kerk wou bouwen.

Maar niemand had rekening gehouden met de deur én het stoepje. De twee voorste dragers stapten in hun entoesiasme plotseling in het ijle tussen stoep en straattrottoir, voelden geen vastigheid, dan toch weer wel, probeerden wanhopig hun evenwicht te houden zonder nog te letten op de dragers die achterop kwamen, de plank ging hellen en Tuurke schoof in perfecte glijvlucht van z'n plank, knotste intussen nog even met z'n mijter tegen de deursponning, maakte een zeer onsakramentele buiteling boven de straatkeien en vond zichzelf even later in de goot zitten.

Een beetje beduusd zag hij aan de overkant twee rijkswachters passeren, die aanvankelijk gestreng naar het schouwspel keken, toen het benarde gezicht van Tuurke zagen en dan maar lachend hun weg voortzetten.

„D... daar l...lig ik nu,” zei Tuurke ten overvloede, „m... met m... mijn sm... smikkel in de g... goot!”

Tuurke werd bereidwillig overeind gehesen, een hulpvaardige hand zette de gesneuvelde mijter op z'n kop en daar gingen ze, in stoet, de leden van de Konfrie.

Een vrouw met gevoel voor humor kwam hem na enkele passen al tegemoet met een zak koekjes. Zijne excellentie stond daar een ogenblik met die koekjes in de hand, begreep dan de bedoeling en ging ijverig aan 't strooien voor de kinderen die hij op z'n dolle tocht ontmoette, er wel voor zorgend dat dit bij voorkeur gebeurde waar duidelijk een meute koeien of een paard was gepasseerd, aldus goedheid en jool zaaiend op z'n weg.

De rondgang van de gewijde man van de Stokstraat werd in de beste tradities van de Konfrie, toegewijd aan St.-Jozef, besloten met een heilige mis, achter in de Stokstraat, waar Tuurke in openlucht, bovenop een kamion en in hakkelend, heel prekonciliaans Latijn een nummertje weggaf, dat achteraf heel wat kritiek oogstte bij de plaatselijke geestelijkheid, maar in de annalen van de Konfrie geboekstaafd blijft als de vrolijkste mis die de leden ooit hebben bijgewoond.

NAAR DE DONK

Een warme middag in de verlofperiode, bij Gilbert in het café.

Bij de toog, Tuurken en Tipken, ontspannen, gemakkelijk. Verlof.

„Schoon weer, Tuurken!”

Tipken beaamt dit glunder, zucht verzaligd en zegt dromerig : „Echt een dag om 's paling te gaan eten, naar de Donk.”

Tipken heeft er wel oren naar. „Maar we hebben geen auto,” zegt hij spijtig. „En ik sta hier in m'n weekdagse kleren.” Met een blik op Tuurken, die daar afgeborsteld schoon in uitgangstenue bij de toog staat.

„Ik kan altijd een taxi bellen,” zegt de kasteleines hulpvaardig. „Van hier tot aan de Donk, dat kost geen kindsdeel.”

„Welja,” zegt Tuurken. En Tipken daarop : „Ik ga wat andere spullen aantrekken.”

De kasteleines af naar de keuken, gaat achter de deur staan, waar vroeger ooit een voorhistorisch apparaat van de R.T.T. heeft gehangen, dat nu allang weer weggehaald is, laat achter die deur heel realistisch een wekker aflopen en zegt dan monter : „Hallo, garage Dag en Nacht? (...) Ja, Georges. (...) Zeg, luister 's. D'r staan hier twee klanten, en die willen naar de Donk... (...) Over tien minuten? Goed Georges, bedankt!”

Ze komt terug in het café. „Voilà jong, binnen tien minuten is hij daar.”

Tuurken knikt tevreden, trakteert zichzelf nog op een pintje, koopt er ook nog één voor Tipken, die even later in wat deftiger kleren komt opzetten.

Ze wachten. Tien minuten. Een kwartier. Gemorrel bij de deur. Ze kijken blij op, maar het is een andere klant, die wat gehinderd zegt : „Jullie kijken zo naar me?”

„We dachten,” legt Tipken mild uit, „dat het de taxi was.”

„Ze willen naar de Donk gaan. Paling eten,” zegt Gilbert. „Maar die taxi laat wat op zich wachten.”

„Geen probleem,” zegt de vent. „Jullie kunnen met mij meerijden. Da’s helemaal geen moeite. Van hier tot aan de Donk.”

„Vraag ’s wat die mens van mij drinkt,” zegt Tuurken geroerd. En even later zegt Tipken : „Geef ’r hem van mij ook nog maar ene.”

Als de nobele chauffeur z’n twee pintjes uitheeft zegt hij : „We zullen dan maar ’s gaan kijken, zeker?”

Tipken en Tuurken staan op. Komen buiten. „Awel,” zegt Tuurken, „en waar is ’t dat je auto staat?”

De vent gaat grinnikend in het zadel van een bromfietske zitten, trapt het in gang en zegt haastig, vlak voor hij wegrijdt : „Je kan achterop, maar dan wel één voor één.”

Tuurken vloekt. Tipken, vastbesloten om z’n dag niet naar de knoppen te laten helpen door één of andere flauwe plezante, stapt vastberaden het café daartegenover binnen en bestelt een andere taxi, die even later inderdaad komt voorrijden.

Ze stappen in als prinses.

Net vóór ze willen wegrijden zegt Gilbert nog : „Jamaar, Tipken...?”

„Ja?” zegt Tipken, vanuit de kussens van de achterbank.

„Als Georges nu komt met z'n taxi? Da's toch ook maar een affront...”

Tipken denkt even na, gaat dan in z'n broekzak, haalt er vijftig frank uit en zegt : „Hierzo, als hij komt, zeg dan maar dat dat voor z'n moeite is!”

DUIVEN MELKEN

Stafken en Kamiel waren twee onafscheidelijke vrienden. Muziek en duiven hadden ze gemeen.

Kamiel was ooit muzikant geweest en kon aardig uit de voeten op wat toen volks een trekzak genoemd werd.

Als het kermis was in de Stokstraat en ze hadden allebei een pint op, dan liet Kamiel zich niet lang plagen om, met een wippende pijp in z'n mond, de toen populaire wijsjes te spelen. En Stafke, die zich niet liet kennen, zong dan uit volle borst van *Daar bij die molen...*, want was hij een klein manneke, adem had hij te over. Op een goeie keer is hij zelfs al zingend van Bokselaar gekomen en was het vijf uur in de ochtend vooraleer z'n aardig stemgeluid het liet afweten en zijn molen niet meer draaide.

Naast die activiteiten op muzikaal gebied waren ze beiden ook verwoede duivenmelkers, een hartstochtelijke hobby, waar ze echt wel hun mannetje in stonden.

De twee vrienden waagden altijd samen hun kans en ze stonden bekend als goede melkers, die iedere zondagmorgen naar hun erf nogal wat nieuwsgierigen lokten, die kwamen kijken hoe de blauwe grijze of de wittepenne van onze twee vrienden het nu weer deed. Konstant stonden daar twintig mannen in de tuin, het hoofd in de nek, de neus in de lucht, turend naar de vliegers van de beide vrienden.

Op een keer gebeurde het, dat Stafken en Kamiel beter in konditie waren dan hun

duiven, en ze speelden, voor het eerst sinds lang, niet mee.

De supporters kwamen niettemin opdagen, en Stafken en Kamiel vonden dat nogal pijnlijk. Maar daarom niet getreurd, al gauw hadden ze een pleister gevonden om op die wonde te leggen.

Stiekum haalden ze een duifje van het hok, het beestje werd in een boekentas gestopt en schoonzoon Leon kreeg de vertrouwelijke opdracht om met de duif naar de Koevliet te rijden.

Daar werd het diertje losgelaten, zag het vertrouwde hok nauwelijks een paar honderd meter verder liggen en vloog daar dan ook met een begrijpelijke frisheid meteen op af. Als een spoetnik viel het uit de lucht, bijna dwars door de slingers.

„De stijl van een kampioen,” mompelde één van de verbaasde toeschouwers. En de anderen moesten toegeven dat ze iets dergelijks maar zelden hadden meegemaakt.

Buur Max, die ook stond te kijken, draaide bedachtzaam z'n snor op en wou dadelijk met wie dan ook erom wedden dat de duif in kwestie zeker twee minuten voorsprong had op de overigen, want in de hele omtrek had hij nog niets gezien die morgen, dat ook maar op een prijsduif leek.

Intussen had Stafken boven op het hok het beestje vastgegrepen, ontdaan van z'n ring en die in de konstateur gedaan. Niet zonder moeite wisten Kamiel en hij hun gezicht in de vereiste plooi te houden.

In de tuin ging een soort indianengehuil op. Het was nog erger dan de aankomst van een kermiskoers. De beide sloebers, die besmuikt

het hele tafereel gadesloegen, deelden innig in de algemene vreugde, zij het dan om een heel andere reden.

Maar het spel moest tot het einde voortgespeeld worden. Stafke kwam dan ook een paar minuten later het hok uit, de konstateur triomfantelijk in de hand, en hij zette er zó'n gezicht bij, dat hij moeite moest doen om er zelf niet in te geloven.

Nagekeken door de lui op het erf sprong hij op z'n fiets en reed naar het lokaal, verzekerd „dat ze daar nogal eens ogen zouden opzetten”.

Als een lopend vuurtje deed het nieuws in de Stokstraat de ronde dat beide vrienden zonder twijfel kampioen hadden gespeeld.

Maar onze held reed natuurlijk niet ver en buiten oogbereik stapte hij bij het eerste kapelleke af, waar hij rood van het ingehouden lachen binnenplofte en zich ging verslikken in een pint, de verbaasde stamgasten — waaronder z'n vriend Georges — verhalend wat er gebeurd was.

De volgende dagen hielden Stafken en Kamiel zich wijselijk koest en kwamen slechts bij hoge nood en in het schemerdonker op straat, want de Stokstraat voelde zich aardig genomen.

Maar bij de eerste gelegenheid zongen ze dan nog maar 's van *Ik zie zo gere m'n duivekot*, wat de gemoederen belangrijk tot bedaren bracht. Want ook als zangers waren ze, zoals gezegd, onverbeterlijk.

VIRIEL

Charel was een beer van een vent, echt wat volgens sommige vrouwen voor mannelijk doorgaat. En laat die nu, in een herberg van de Stokstraat, uitgerekend met het kleine, benepen ventje dat Tuurke was, in een discussie geraken over wie d'r 't meest haar op z'n lijf had.

Ze hadden allebei wat pinten op, zoals dat gaat. Zaterdag. Pas van kapper of scheerder gekomen, frisjes voor de zondag. En daarna een pint of een kaartje leggen.

Wat eigenlijk onnozel begonnen was, werd op de duur een aangelegenheid voor heel de herberg, zodat, toen onze vriend Gilbert tussenkwam, Charel het aan z'n reputatie verplicht was om op een ogenschijnlijk flauwe weddenschap in te gaan.

Gilbert kommandeerde een grote blikchaar bij de kastelein van de zaak en overhandigde die plechtig aan Charel, met het verzoek zich even af te zonderen en de nodige bewijsstukken voor te leggen.

Charel, verbouwereerd, voelt zich wat geneerd, merkt dan dat iedereen naar hem kijkt en zegt : „Goed!” Pakt die schaar en verdwijnt naar de koer. Daar konstateert hij dat die blikchaar zo bot is als een vliem scherp, goede raad is duur, en ten einde raad ontdoet hij een fraai plekje van z'n zitvlees van de aldaar welig tierende vegetatie.

Wanneer hij terug binnenkomt met z'n armzalig lokje haar, heeft Gilbert allang Tuurke terzijde genomen en hem de nodige instructies in het oor gefluisterd.

„Tuurke is aan de beurt,” zegt Gilbert luid.

Tuurke verdwijnt eveneens naar de koer, gaat echter langs een poortje op straat en is in drie tellen bij Roger, de coiffeur van 't Hoekske, die hem bereidwillig, maar ietwat verwonderd, een kleine emmer vol zaterdags, geknipt haar overhandigt.

Weinige ogenblikken later komt Tuurke met een stalen gezicht van de koer terug en steekt de emmer haar onder de waterige oogjes van de al wat aangeschoten Charel. „Hier zie, Charel man!”

Charel staart als van 't hand Gods geslagen naar die bonte hoop haar, schudt in verbijstering z'n hoofd en zegt dan : „Tuurke jongen, hoe is dat nu mogelijk? Zo'n klein, tenger ventje gelijk gij, en zoveel haar hebben.”

Z'n handen graaien ongelovig in de emmer. Blonde, bruine, zwarte, hier en daar rosse lokken.

„Maar Tuurken, hoe komt dat eigenlijk, al die verschillende kleuren?”

En Tuurken, zonder te verpinken : „Ha, Charel man, dat is van d'rop te pissen hé!”

LOKE

Loke werkte in de jeneverstokerij.

Een jobke dat hem wel lag, omdat het onder meer onder zijn bevoegdheid viel om het geestrijk vocht te bottelen. Dat gebeurde in die tijd nog met een hevel, waaruit eerst de lucht moest gezogen worden en Loke, dat spreekt vanzelf, zoog er al eens wat anders bij, zodat er soms meer in z'n eigen buik dan in de flessen terecht kwam.

Maar op een zekere dag was al dat gezwoeg hem toch een beetje te machtig geworden en werd hij slachtoffer van de revolutionaire aanvechting die iedere simpele werknemer op zijn tijd weleens teistert. Hij bedacht zich niet lang, hing z'n schort aan de haak en toog naar huis, waar hij z'n trekzak ophaalde. In z'n zotte bui ging hij daarmee naar z'n werkgever en zei : „Si, ik pak mij hier 's nen dag!”

De stoutmoedigheid die hij daarbij aan de dag legde werd ongetwijfeld ingegeven door de bijgedachte dat hij daar toch niet kon gemist worden, want wie zouden ze in zijn plaats wel bereid vinden om iedere dag aan die vieze darm te komen prutsen?

Hij toog dan ook met een gerust hart de straat op en huppelde door verwonderd Zele, een heel vaderlandse Brabançonne uit zijn akkordeon toverend. Weldra had hij een hele bent dansende, joelende kinderen achter zich aan en het werd een vrolijke boel.

Maar enkele weken na dit jolig gebeuren bleek, dat Loke op de stokerij dan toch kon gemist worden...

Uit het foto-album van St.-Jozef...

PATATPARKIETEN

Ja, en dan was daar natuurlijk ook nog die tombola voor de spaarkasleden. Zo'n tombola is bij traditie een zaak zonder nieten, dat wil zeggen, iedereen mag verwachten dat hij een prijsje in de wacht sleept. En onder de vijftig prijzen voor die spaarkastombola was er ook eentje van onze vriend en kastelein Gilbert. Twee parkieten. Waarom ook niet?

Gilbert is, wat minister Tindemans daar ook mag over denken, een groot vogelliefhebber en had er niets beter op gevonden dan een paar van de bevallige diertjes uit zijn verzameling, in de tombola te stoppen.

Nu geviel het dat, laat op de avond, het lot deze beestjes toewees aan een man die we verder maar Fonske zullen noemen, omdat afloop van dit verhaal, gekoppeld aan het onthullen van 's mans identiteit, licht tot ongelukken aanleiding zou kunnen geven.

„Die parkieten,” zegt Gilbert, „die stonden op een bonnetje, want het was veel te laat (en te donker) om die vlak na de tombola nog tevoorschijn te halen. En afgesproken werd dat de winnaar z'n prijs de volgende morgen zou komen halen. De volgende dag, zondagmorgen, kwam de man prompt opdagen met z'n parkietenbonnetje. De beestjes zaten al gereed in een kooi op het biljart in de gelagzaal, te wachten op hun nieuwe meester. En uit z'n zakken haalt Fonske een grote papieren zak, zoiets waar ze duivenvoer in verpakken en hij zegt : „Stop ze hier maar in, maar knip er een paar gaatjes in, dat ze niet stikken.”

Waar hij bijstaat stop ik die parkieten dus in z'n papieren zak, maar er was hier ook nog een andere klant, ene Oscar, die, wat al te behulpzaam, meteen een grote scheur in die zak maakte. Nu moet je daar bij parkieten zeker niet al te lang over nadenken. Dus ik knijp meteen die scheur weer dicht en zeg : „In 't atelier ligt nog wel een zak.” Zonder argwaan te wekken ga ik naar 't atelier, waar ik een andere zak pak. Ik laat voorlopig die parkieten voor wat ze zijn, neem twee grote frietpatatten, van die Krügers, je weet wel, stop die in die zak en bind 'm meteen dicht met een touwtje, vier-vijf knopen, en terug naar de gelagzaal. Nu had ik die zak prachtig bol geblazen, ik zet hem bovenop m'n hand en laat die patatten wat heen en weer rollen : „Hier zie, jong, en nog eens proficiat!” We snijden nog een paar luchtgaatjes in die zak en even later zien we hem per fiets wegrijden, de zak stijf naast zich uitgestoken, opdat die parkieten toch maar niets ongunstigs zou overkomen.

Als hij nu thuiskomt, staat het hele gezin al uit, om die parkieten te bewonderen. Binnen haalt één van z'n zoontjes behulpzaam een schaar uit de tafellade en de oudste mag ze tevoorschijn halen. Want, zegt Fonske : „Die beesten klauwen zich meteen in je handen vast, daar moet ik niet van weten.”

Spanning. Wachten. „Vind je ze niet, jongen?”

Met een beteuterd gezicht haalt z'n zoon één grote frietpatat tevoorschijn, dan nog één. Konsternatie. Moeder de vrouw, die ook de tombolaprijs weleens wil zien, vaart direkt uit, heeft dadelijk de mond vol met : Jij, met je

eeuwige zatte kop! Enfin, de kleinste begint te wenen omdat hij zich alsnog twee speelkameraadjes ziet ontgaan en Fonske, verbouwereerd : „En ik heb er 'm toch zelf de gaatjes zien insnijden?”

Intussen hing bij Gilbert in het café allang een groot affiche, met in koeien van letters :

PATATPARKIETEN TE KOOP

Voor inlichtingen :

en daaronder naam en adres van onze onfortuinlijke tombolaprijswinnaar, wiens reactie hierop bij een volgend bezoek aan de tapperij van Gilbert, echt niet voor publikatie vatbaar is...

DE ZEELSE TIJL

Het was een lange dag geweest, maar eindelijk was dan toch voor het pasgehuwd paartje de nacht aangebroken.

Er was gefeest, gedanst en gezwierd, gegeten en gedronken, zoals dat alleen bij ons kan, er was meermalen geklonken op het heil van onze Tijl en zijn Nele en één voor één hadden de familieleden en vrienden die twee alleen gelaten met hun geluk en waren ze alleen, in hun pas-gehuurd huisje.

Een beetje schuchter besloot het vrouwtje te gaan slapen. Maar omdat het winter was en steenkoud in de slaapkamer, besloot ze om zich goed in te pakken.

Toen een kwartier later de echtgenoot de trap opstommelde, vond hij z'n bruid in bed, toegedekt tot het tipje van haar neus. En toen hij het dek opsloeg, om in de sponde te kruipen, vond hij zijn Neleke in een lang slaapkleed, dat, kuis zoals het in die tijd was, tot aan haar enkels reikte.

„Ha, dat zit hier zo!” zei Tijl met dikke tong. Waarop hij terug naar beneden ging en even later verscheen met overjas en bolhoed.

„Zo,” zei hij, haar in bed vervoegend, „zo zullen we zeker niet vervriezen!” Waarop ze allebei in slaap vielen en droomden dat het zomer was.

Op een avond van hun eerste échte zomer samen, zaten ze allebei 's avonds bij de deur, gezellig pratend met burens en vrienden. En toen het bijna donker was zaten ze er nog, gespannen luisterend naar verhalen die deze

en gene opdiste over dieven, moordenaars en spoken. Bepaald geen onderwerp om daarna rustig te gaan slapen.

Ze gingen samen met een klein hartje naar boven en hadden een zwijgzame steun aan elkaar, maar zo rond middernacht had het vrouwtje nog geen oog dichtgedaan. In haar hoofd draafden de vreselijkste spookgestalten griezelig achter elkaar aan en als klap op de vuurpijl vernam ze ineens gerucht op het erf.

Ze gaf onze Tijn een stevige por in z'n ribben : „Zeg, ik geloof dat er dieven zijn... En nu we juist met al die vette konijntjes zitten!”

Tijn luisterde.

„Ga dan toch eens kijken,” drong ze aan.

„Wablief? Gaan kijken?” vroeg dappere Tijn. „Zeg, je denkt toch zeker niet dat ik me voor een paar konijntjes laat doodslaan zeker?”

Maar de vrouw liet niet af, rekende hem voor dat de beestjes dat wel waard waren en zeurde erover door, net zo lang tot hij grommelend uit bed stapte.

„Ik zal je bijlichten,” zei ze. Ze nam de kaars van het nachttafeltje, stak ze aan, en ging achter hem aan.

Tijn nam een sabel van de muur, een reliek uit de eerste wereldoorlog, en met dit imposante wapen in de hand, konden ze hem nog wel meer komen vertellen.

Hij was een grote, struise vent, maar met z'n blote, harige benen onder z'n slaaphemd uit, zag hij er nu niet bepaald erg strijdvvaardig uit.

Hij kon gelukkig zichzelf niet zien en trok aldus met manmoed van de ene kamer naar de andere, die uitzicht gaven op z'n tuin.

Tussen beide kamers echter liep een gang en omdat het zomer was stonden deuren en vensters wijdopen, om enige koelte in huis te laten. Het kaarslicht flakkerde spookachtig achter hem op en wierp reusachtige schaduwen op de muren.

Door het openmaken van een deur kreeg de tocht plots vrij spel en gooide achter de rug van onze held met een klap de deur dicht. Van louter schrik maakte hij een enorme luchtsprong, maar bleef met vliegende vaan tussen de deurstijl zitten. „Vrouw, vrouw,” riep hij benard, „help me toch! Ze hebben me hier al te pakken!”

Wanhopig begon hij in het wilde weg met de sabel heen en weer te zwaaien en sloeg het wapen in de muren van schrik.

Toen z'n vrouw hem eindelijk kon verlossen van de vermeende inbreker viel hij met een zware zucht op bed en werd hij zo kwaad dat hij de andere deur met een klap dichtgooide en daarmee iedere inbreker van vijf mijl in het rond prompt op de vlucht joeg. „Ze zullen nu wel weg zijn!” zei hij.

De historie kwam natuurlijk de buurt ter ore en ene Juul, die de gemakkelijke historie had gehoord en om geen grapje verlegen zat, besloot om onze Tijn eens extra de daver op het lijf te jagen.

Op een dag ving hij een kikvors, die hij op een avond, om tien uur, toen Tijn en Neeltje al slapen waren, in hun brievenbus ging stoppen, niet zonder het arme diertje een dekseltje van een schoensmeerdoos aan de poot te hebben gebonden.

De puit, die niet wist waar hij het had met zo'n rare sleep achter zich aan, sprong uit

de brievenbus in de gang en veroorzaakte daar het gewenste, naargeestige geluid.

Klik-klak! Klik-klak!

Zo ging het maar steeds.

Toen ons paartje dat geluid vernam, dachten ze dat het menens was, kropen zo diep mogelijk onder de dekens en durfden nauwelijks nog ademhalen.

Na een ellendige, slapeloze nacht vonden ze eindelijk de arme vors in de gang, en Tijn vloekte en zei : „Als ik wist wie me dit heeft gedraaid, ik ging een olifant in z'n brievenbus steken!”

Waarop Nele kwansuis vroeg waar hij die dan wel dacht te vangen?

DE MATCH VAN HET JAAR

Als de Stokstraat zich al eens van z'n sportiefste kant liet zien, meestal ter gelegenheid van kermissen of feestelijkheden, dan werd er gevoetbald.

Een memorabele match was die van de oude tegen de jonge Stokstratenaars — een evenement waar nu nog met veel binnenpret aan wordt teruggedacht.

Een groot probleem was om een neger te vinden. In die tijd speelde in elke grote klub, die zichzelf respekteerde, een neger mee en deze trend moest ook in de Stokstraat doorgezet worden.

De man die het meest in aanmerking kwam, was eigenlijk nogal blank, maar men zou hem wel zwarten met schoensmeer. Alleen, hij had ook nog een weelderige, vlasblonde haardos, en dat was wel even moeilijker.

Om hem alvast wat klubliefde bij te brengen, schonk men hem de dag van de match eerst wat pilsjes op, waarna men ermee naar de kapper trok, om z'n haar te laten verven, zoals dat een echte Kongolees past. Maar de kapper had geen zwart in huis, zodat goede raad duur werd, tot een van de ploegmaats op de speelse gedachte kwam onze man een stuk schapevel op z'n kop te binden en dit met schoensmeer in te wrijven.

In de Stokstraat werden de beide elftallen met veel misbaar bijeengetrommeld en op twee rijen tegenover elkaar geplaatst. Dan moesten ze in looppas de lange Stokstraat door, om zich den volke te tonen.

Grote hilariteit werd hun deel, vooral omdat ze er bepaald koddig bijliepen. Sommigen draafden rond in een pofferig broekje, waar nog een speler bijkon — anderen liepen ingesnoerd en stijf rechtop, om geen rampen te veroorzaken.

Bij aankomst op het plein liepen een paar sterren al te hijgen als op hol geslagen lokomotieven.

De match werd gespeeld op een weide van vriend Albert.

Vlak vóór de aftrap kwam onder luid gejuich de neger het terrein op, zwart als satan zelf en met een koffertje in de hand, waarvan het opschrift iedere onzekerheid omtrent z'n herkomst uitsloot : *Mokuno - Katanga*.

Op twee rijen werden de spelers opgesteld, de oude links en de jonge rechts. De uitwisseling van de vlaggetjes werd ludiek vervangen door een andere, symbolischer ceremonie : de oudste speler overhandigde aan de jongste een flesje limonade en kreeg hiervoor in ruil een grote export overhandigd.

Nadat alle roomijsventers uit de aanpalende straten verwijderd waren, om ieder misverstand uit te sluiten, gaf de scheidsrechter het signaal voor de aftrap. Toch meenden nog een paar spelers dat schaften werd geblazen en holden ze alvast naar de boterhammen.

De jonge generatie was al dadelijk in de aanval en zou daar omzeggens blijven, al kregen de toeschouwers heldhaftige tonelen te aanschouwen.

Er werd vinnig gespeeld en gestruikeld, bij voorkeur midden in één van de koeietaarten, waarmee het terrein kwistig bezaaid was.

Enige ontwikkelingshulp moest geboden worden toen de zwarte speler tegen de vlakke ging. Een verpleger holde prompt het terrein op en smeerde de witte buik van Mokuno alvast vol met de inhoud van een flesje mercuriochrom. Om aan verdere verpleging te ontkomen veerde onze zwarte gezwind over-eind en nam z'n plaats terug in, onder luid gejuich van de omstaanders.

Er werd aardig opgedribbeld tegen de oude generatie, die zich met een betonnen charme nauwelijks over het veld bewoog en bij ieder doelpunt op een nieuwe bak bier afvloog, om de citroen uit de pauze niet te moeten drinken.

Na een half uurtje bewogen spel waren er al spelers die niet meer wisten op welke plaats ze stonden. Enkelen van de oude ploeg overwogen ernstig om vijf jaar vervroegd pensioen aan te vragen, of minstens acht dagen vakantie, om terug op hun positieven te komen.

Maar de supporters bleven hen maar luidkeels aanmoedigen, en hapte d'r een naar adem, dan stond er altijd wel iemand met een pilsje klaar.

De keeper van de jonge ploeg zat doodgemoedereerd de krant te lezen op een omgekeerde bierbak, en Albert, de eigenaar van de weide waarop gespeeld werd, overwoog ernstig om de helft van het speelterrein eventjes gauw om te ploegen, omdat er toch niemand op stond en hij nu juist wat tijd had.

Toen de scheidsrechter het verlossende einde van de eerste helft blies, klostten ze als een ploeg dwangarbeiders het veld af en een zetel was nauwelijks zacht genoeg.

Ze zagen eruit als kolensjouwens en het zweet dreef hen tappelings af.

Na een kwartier rust was het weer spelen geblazen.

Tragische tonelen speelden zich af. Een paar liepen op hun kousen, moe en loom, anderen hingen met hun broek in de schrikdraad en weer anderen holden in paniek weg als de bal ook maar eventjes in hun richting dacht te komen.

Toen de scheidsrechter het eindsignaal gaf waren er al een paar gedeserteerd om thuis wijselijk onder de wol te kruipen. De moedige overblijvenden werden met gejuich en gejubel door het publiek van het terrein gedragen.

Mokuno had alle moeite om terug onder de blanke bevolking te kunnen verschijnen en nog drie dagen lang liep hij rond als een geboende roodhuid.

Die avond werd er natuurlijk nog nagevierd, gedanst en gedronken en enkele magistrale foto's konden alweer bijgezet worden in het dolle album van de Stokstraat.

„WAAR ZIJN WE AAN 'T WERKEN?“

Aan die van Stokstraat heeft Brussel het voor een goed deel te danken, dat deze problematische stad voorzien is van de nodige elektriciteits-, gas- en waterleidingen.

Menig Stokstratenaar is in onze hoofdstad een boterham gaan verdienen met vlijtig spit- en graafwerk en met het leggen van allerlei pijpen, met of zonder rook.

Eén van de beruchtste nummers die ooit in de ondergrond van Broeksele heeft gewroet is Tuurke.

Op een keer had hij het in het weekend nogal bont gemaakt; de zondagnacht was hij lang uitgeweest met vrienden en maandagochtend had hij dan ook duchtig haarpijn.

Tuurke trok zwijmelend naar Brussel en zijn spade had nog nooit zo zwaar gewogen, en het gezegde, dat de mens in het zweet zijns aanschijns z'n brood moet verdienen, was hem nog nooit zo waarachtig voorgekomen.

Om negen uur die ochtend was het schaft-tijd en ons Tuurken was er niet kwaad om, haalde een flesje bier uit z'n knapzak en zette het zuchtend aan z'n mond, wensend dat z'n keel op de eigenste stond in een tunnel zou veranderen, om er toch zolang mogelijk van te kunnen genieten.

Maar al te gauw was het kwartiertje schaft-tijd om en kwam de ploegbaas 'm opzoeken.

„Zeg, Tuur,“ zei hij, „ga jij eens even drie straten verder, naar de andere ploeg toe. Die mannen hebben de drillboor.“

Dat moesten ze Tuurken geen drie keer zeggen, want alles was beter dan daar nu met zo'n zwaar hoofd in de aarde te moeten staan wroeten.

Op z'n gemakske wandelde hij om het gevraagde stuk alaaam, dat echter zo'n goeie vijftig kilo weegt. Als Kristus met z'n kruis zwoegde hij terug, en als hij de avond tevoren niet zoveel geld had laten wisselen, had hij met die drillboor zowaar een taxi genomen.

Maar eer hij honderd meter verder was, kwam hij voorbij een kroegje, waar de juke box goed van katoen aan 't geven was. Onze held waagde een oogske naar binnen, zag daar een paar schone meisjes dansen en vóór hij het eigenlijk zelf goed wist was hij naar binnen gestapt, legde z'n drillboor ergens op een bank en bestelde een fris pintje. Op vijf minuten komt het niet aan, dacht hij, en daarbij, straks haal ik m'n scha wel in.

Vijf minuten later was hij al met één van die aardige bekjes aan 't dansen. Ze dansten een rumba, ze dansten een cha-cha, een rock 'n roll en Tuurken vergat uur en tijd.

Toen hij op z'n horloge keek merkte hij tot z'n schrik dat het halfdrie was. Hij zei de schatjes tabé, pakte z'n drillboor en haastte zich naar z'n werk.

Maar toen hij buiten kwam was hij veel minder zeker van de in te slagen richting. Gelukkig kwam daar een postbode langs, mannen waarop men alle kommer mag werpen, zoals men weet.

„Meneer,” zei Tuurken, „kunt gij mij misschien zeggen waar wij aan 't werken zijn?”

De postbode lachte, zag aan z'n kleren en z'n drillboor met wie hij te doen had en wees hem de goeie richting.

Zeer in mineur kwam Tuurken op de werf aan, waar de ploegbaas dadelijk woedend uit z'n sloffen schoot en waar hij miljaarde al die tijd had uitgehangen en dat ze op die boor hadden zitten wachten.

Tuurken deed erg verontwaardigd. „Man,” zei hij, „dat is de eerste en de laatste keer dat ik iets ga halen. Dat is nu al een halve dag dat ik met die boor op m'n schouders door de stad loop! Ik ken hier de weg niet en ik ben verloren gelopen. Gelukkig dat ik een fakteur tegenkwam, anders was ik hier nóg niet.”

De hele ploeg sloeg natuurlijk dubbel van 't lachen, zelfs de ploegbaas, want ze dachten allemaal dat het waar was wat hij zei, temeer daar het zweet hem afdroop, al was dat natuurlijk meer van 't dansen dan van een drillboor te torsen.

STOOFVLEES

In de herberg De Linde in de Driesstraat was het die avond een gezellige boel.

Zeven of acht verbruikers stonden er aan de toog een praatje te slaan over alles en nog wat, zomaar midden in de week, wat vaak prettiger is dan 's zondags. De zondag verloopt nogal eens stijver en wat onwenniger; er zit al eens iemand van buiten de buurt, wat een onderonsje belet, en al te veel volk is ook niet zo gezellig.

Gilbert, die toen zelf ook een herberg hield in de Stokstraat, had 's een avondje vrijaf genomen en was vriend Emiel van De Linde de penning gaan gunnen.

Op een bepaald ogenblik kijkt hij naar buiten en ziet vriend Tuurke per fiets arriveren. Even later stevent Tuurke naar binnen en begroeten de vrienden elkaar. Er wordt eens over en weer getrakteerd want onder vrienden is de dorst groter en loopt het vreugdenat makkelijker naar binnen.

Maar opeens steekt Tuurke de vinger in de hoogte, omdat hem plots iets te binnen schiet, gaat naar buiten en komt terug binnen met een boodschappennetje.

„Ik betrouw het niet zo,” zegt hij, „dit zomaar buiten aan m'n fiets te laten hangen. D'r zit ruim een kilo stoofvlees in en ik zou niet graag meemaken dat ze het onder m'n neus wegpikken, om zo te zeggen.”

Er wordt nog maar eens gedronken en dan vraagt Tuurke plots aan Gilbert : „Ben je geen kandidaat om het te kopen?” Deze, op z'n hoede, is wel bereid tot enige voordelige

transaktie, maar zegt : „Ik wil toch eerst de waar weleens zien, want katten in zakken koop ik niet.”

„Als je 't niet vertrouwt,” zgt Tuurke gebelgd, „dan verkoop ik het niet ook.” En zich tot de andere omstaanders wendend : „Awel, geen kandidaten? D'r zit hier voor zeventig frank vers, goed stoofvlees in. Bijna anderhalve kilo. Als iemand het koopt kan ik nog een pintje bestellen en moet ik dat netje niet langer overal achter me aan slepen.”

Maar niemand scheen liefhebber te zijn van dat hooggeprezen vlees. Intussen had Gilbert stiekum in het netje gekeken en gezien dat het stoofvlees nogal een eigenaardig voorkomen had en eerder wat weg had van in hun soort nogal goed geslaagde paardevijgen. Hij kreeg meteen de zaak door en besloot Tuurke een beetje te helpen.

Nu stond bij het groepje ook Gustje, de orgeldraaier. Een nogal hardhorig iemand, die had gemerkt dat een intrigerend boodschap-pennetje voorwerp van gesprek was geworden en nu met de hand aan het oor vroeg waarover ze het hadden.

„Stoofvlees,” riep Tuurke luid, „en levend vers, jong! Maar niemand wil het van me kopen, Gustje man.” En dan, in een plotse opwelling van vrijgevigheid : „Hier zie, Gustje. Je kan het van mij voor niks krijgen, omdat je zo'n brave sloeber bent!”

Gustje, geroerd door zoveel goedheid, stond met het netje in de hand ongelovig z'n hoofd te schudden. Maar Tuurke greep het pakje stoofvlees uit de zak en overhandigde het hem glimlachend.

„Miel,” zei Gustje toen, „geef ons hier allemaal nog eens een pintje.” Waarop geklonken werd op de vrijgevigheid van de goede schenker.

En tien minuten later bestelde Gustje, het pakje onder de arm en gelukkig als een kind, nóg een rondje en daarna nog eentje.

En hij vertrok niet zonder geroerd afscheid te nemen van onze twee vrienden, sloeg hen kameraadschappelijk op de schouders en herhaalde ten overvloede dat ze allerbeste jongens waren. En toen hij eindelijk de deur uitging lichtte hij eerbiedig z'n muts van het hoofd en trok dankbaar naar huis.

Nauwelijks was hij weg, of het gezelschap kreeg de ware toedracht van de zaak onthuld en de hilariteit was natuurlijk niet van de lucht.

Intussen spoedde Gustje zich met z'n stoofvlees naar huis en bedacht dat z'n vrouw nu wel moeilijk op haar poot zou kunnen spelen, omdat hij zolang was weggebleven, want een dergelijk pak vlees was toch bijlange niet te versmaden.

Toen hij nu thuis kwam lag z'n vrouw al in bed. Ze had een beetje griep en was bovendien niet al te goed gezind om het lange uitblijven van haar wederhelft. Toen hij dan eindelijk verscheen informeerde ze snauwend waar hij nu alweer zo lang had uitgehangen.

Waarop Gustje triomfantelijk het pak vlees op het bed deponeerde en zei : „Hier zie, bijna anderhalve kilo stoofvlees!”

De vrouw, geroerd door deze onverwachte wending, kwam in bed overeind en begon het pak open te maken. Maar toen ze zich van de inhoud had overtuigd was het hek hele-

maal van de dam en schold ze hem de huid vol. En toen de orkaan tenslotte wat geluwd was, kon Gustje eindelijk uitbrengen : „En daar heb ik godverdomme nog drie rondjes voor weggegeven!”

De dag nadien was Emiel z'n herberg aan 't schoonmaken, toen plots de deur werd opengegooid en Gustje vloekend het ganse pak paardevijgen door de herberg keilde, tot tegen de toog. Tijd voor enig onderhoud over dit lichtzinnig gebruik van stoofkarbonaden bleef er niet, want toen de kastelein, van z'n verbazing bekomen, bij de deur ging kijken, was Gustje allang uit het gezicht verdwenen.

DE EERSTE PRIJS

Maandagavond, in het café van vriend André. Een paar stamgasten, die na het werk een pintje komen pakken. Tamelijk rustig.

Kastelein André, als alle middenstanders belaagd door voortverkopers van loten ten bate van charitatieve initiatieven van diverse pluimage, zit z'n loterijbriefjes 's na te kijken.

Vriend Albert, de melkventer, die aan de toog staat, krijgt z'n portefeuille boven en haalt er ook een paar tevoorschijn. En of het daarvan al trekking is geweest?

„Nog niet,” zegt André, „maar wel over enkele dagen, geloof ik.”

Nu staat daar toevallig ook Oscar aan de schenkbank, een spuitser van de eerste categorie. Die lonkt eens over de schouders van Albert, ziet de nummers van de loterijbriefjes en noteert er één van op een viltje. Albert, die van de prins geen kwaad weet, steekt z'n loten weer op zak, onbewust van de duistere machinaties, die hij op gang heeft gebracht.

Want Oscar blijft niet bij de pakken zitten. Met z'n beste krachten penseelt hij de uitslag van de loterij op een groot blad papier, met daarbovenop : *Uitslag Tombola RMS* en daaronder de vermelding dat het nummer van Albert de eerste prijs heeft weggekaapt, zijnde een draagbaar t.v.-toestel.

De volgende maandag hangt het werkstuk te pronk bij André, in de gelagzaal.

„Ha,” zegt Albert, „de uitslag zeker?”

Hij haalt z'n loten tevoorschijn en stevent met de nodige scepsis op de lijst af, terwijl de anderen hem gespannen gadeslaan.

Prevelend overloopt hij de lijst, verstart, kijkt nog eens, haalt diep adem, gooit z'n armen in de lucht en zegt : „Verdomme, ik heb die draagbare televesie!”

Oscar treedt nader, klopt hem op de schouders. „Wel, Albert jongen, dat doet me nu plezier, zie. Mannen, dat is hem van harte gegund hé?”

De anderen vallen Oscar bewogen bij en toevallig is ieders pint leeg en laat Albert ze grootmoedig voldoen, op die draagbare televisie, je ziet van hier.

„Dat wil nu toch weleens meevallen,” zegt de gelukkige winnaar glunderend. „M'n zoon is pas getrouwd en ik ga 'm die televisie kado geven. Zie, ik rij vlug 's bij z'n schoonouders, die mensen zullen ook blij zijn, en dan naar m'n vrouw.”

Van pure blijdschap gaat hij te voet, al is hij per fiets gekomen. Bij de anderen is het intussen hoog tijd dat hij weg is, want ze kunnen niet meer van pret.

Even later is Albert terug.

„Ik zou dat toch niet koud laten worden, jong,” zegt Oscar.

Albert kijkt op z'n horloge. „Denken jullie dat de direktEUR van de RMS nog op school is?”

„Da's zeker,” zegt Oscar. „Als je je haast, kom je er nog net.”

Daarop springt Albert in z'n wagen, recht naar de Aloïs de Beule-laan.

Hij met een hart zó groot bij de direktEUR, z'n lotjes in de hand.

„Meneer de direktEUR, ik heb van heel m'n leven nog nergens prijs gehad, maar hier heb

ik nu toch het lot waarop die televisie gevallen is.”

De directeur veert recht, drukt hem de hand, wenst hem proficiat. „Maar, mijn vriend, u zal naar café Royal moeten op de Lokerenbaan. Daar kunnen de prijzen worden afgehaald.”

Albert terug in de wagen, naar Royal.

Daar blijken ze vreemd genoeg van niets te weten. Misschien een grap, zegt de bazin.

Binnensmonds vloekend rijdt Albert naar huis. Een treurspel, natuurlijk. Vrouwtjelief : „Daarvoor moet je zo oud geworden zijn, om je door een bende spuiters zo stom te laten beetnemen. En onze jongen, die je die t.v. hebt beloofd, wat zal die nu wel zeggen?”

De volgende morgen begint Albert z'n ronde als melkventer. Een kalvarie.

Iedereen wenst hem oprecht geluk met z'n mooie prijs.

„Merci, merci,” zegt Albert telkens geroerd, terwijl hij de duivel uit de hel wel vandaan wil vloeken.

Tegen de middag kruist hij de wegen van vriend Gilbert, die de hele zaak smaakvol uit de doeken heeft horen doen.

Gilbert, kwansuis :

„En, het schijnt dat je een t.v.-ke gewonnen hebt? Schoon zeker? Is 't zwart-wit of kleuren?”

Albert davert met z'n vuist op de kap van z'n wagen, van machteloze woede. „Dat zijn nogal toeren, hé Gilbert? Maar verdomme, op 't Hoekske zullen ze me daar niet veel pintjes meer moeten tappen...”

„Komkom,” zei Gilbert verzoenend. „Je bent toch van de Stokstraat, man? Laat ze nu niet allemaal zien dat je melk zo zuur is.”

Waarop Albert lachend wegrijdt en korte tijd later alweer spraak en beeld gekregen heeft.

ESCARGOTS

Herberg houden is geen schapen wachten, zo wordt er weleens in de volksmond beweerd, maar soms zijn er van die dagen en avonden waarop men als kastelein veel miserie vergeet, omdat men met een paar echte vrienden al eens kan lachen, dat het werkelijk deugd doet en je je tien jaar jonger voelt.

De maandag, vanouds een wat onoverkomelijke dag, werd er bij Gilbert al eens een stukje gegeten. Eenvoudige maaltijden, die er de gezelligheid inhielden. Nu eens mosselen, dan weer paardeworsten of escargots, een schotel die zeer populair was. Stonden er escargots op het menu dan kwam er aardig wat volk opdagen en bij wat goeie orgelmuziek, werd er nogal wat gegeten en gedronken.

Nu was er weer zo'n escargots-avond en een vijftiental mannen hadden beloofd om acht uur 's avonds langs te komen om eens goed te smullen.

Vriend en trouwe klant Antoine zou ze meebrengen uit Oostende, de escargots, levend vers, zo'n twintig kilo, om zeker genoeg te hebben.

De maandagnamiddag komt Antoine binnen en zegt : „Gilbert jongen, 't zal voor een andere keer zijn. In heel Oostende was geen escargot te vinden van zó groot.”

„Erg is dat niet,” zei Gilbert, „maar de mannen van deze avond zullen er minder graag bijzijn. Enfin, ik zal me wel uit de slag trekken.”

Tegen half zes komt Tuurke terug van z'n werk een pintje pakken, en die weet wel raad met die pech van Gilbert.

„Ik heb al die schelpen van de vorige keren meegenomen,” zegt Tuurken, „om er thuis een grotje van te maken. Als ik die nu ga halen en je kookt dat met het nodige groen, zal het net echt zijn.”

Zo gezegd, zo gedaan. Wat later arriveert Tuurken met twee grote emmers lege schelpen. Gilbert zet op de herbergkachel een grote ketel water met die schelpen erin, voegt er de nodige groenten en specerijen aan toe en weldra geurt de herberg onmiskenbaar naar de in het vooruitzicht gestelde heerlijkheid.

Even vóór de klanten zouden binnenkomen haalde Gilbert de schelpen uit het water en vulde ze op met grijze stopverf, opdat ze zeker hun gewicht en normale uitzicht zouden hebben.

Toen de eerste fijnproevers binnenkwamen werd er prompt opgediend. De eerste was Peken, die watertandend een naald in de eerste schelp dreef, een beetje raar naar het resultaat van z'n gepeuter keek en toen zei : „Ja, een slechte zit overal tussen.” De tweede legde hij wat verongelijkt eveneens naast z'n bord, maar bij de derde werd hij een beetje kwaad en vloekte hij binnensmonds.

Aan de toog was Frans ook al bezig en Leon en Fons waren aan een paar tafeltjes eveneens aan 't vriemelen.

„Awel, mannen,” vroeg Gilbert, om de dreigende stilte te doorbreken, „zijn ze pikant genoeg?”

Ze keken allemaal 's naar mekaar, toen naar Peken, die er vóór op de tong een zat te proeven, die hij daarna met een vies gezicht en een propere zakdoek schoonboende. Toen schoot het hele gezelschap in een onbedaar-

lijke lach en werd er gespannen uitgekeken naar andere nietsvermoedende gasten.

Daar moest niet lang op gewacht worden. Marcel kwam rood en hijgend binnenlopen, een muziekinstrument onder de arm :

„Jongens, wat heb ik me gehaast! 't Was repititie van de harmonie, maar ik heb van onze chef verlof gekregen om een half uurtje vroeger te vertrekken, omdat er familie kwam vanavond. Familie? Escargots, ja! Heb je er nog?”

„Nog een hele pan, speciaal voor jou,” zei Gilbert glunderend.

„Haha,” zei Marcel tevreden. „Daar krijg je een pintje voor.” Hij stroopte z'n mouwen op en ging gretig aan tafel zitten.

De eerste escargot viel een beetje tegen, zoals verwacht, de tweede keilde hij terug de pan in en bij de derde was het vuist op tafel en : „Miljaarde, wat is dat hier? — Vanonder m'n ogen sloeber. Kruip toch je bed in. Hààà, je zou ne mens nog een geraaktheid doen krijgen!”

Hij zag rood en blauw van koleire en bonkte op de tafel dat de pinten omhoog sprongen. „En dan rij ik nog zo hard om hier bijtijds te zijn. Jij zal branden in de hel gelijk pek, jij!”

Waarop het hele café gierend inviel.

Gilbert heeft die avond nog veel bierworstjes verkocht, belovend om het volgende keer beter te doen.

BIERBONNETJES

In de Driesstraat was het een drukte van belang. Er zou feest gevierd worden, en wát voor een feest! Eén van de zonen van deze kleine gemeenschap werd priester gewijd en zou vandaag zijn eerste mis opdragen. Daar dergelijke gebeurtenissen niet alle jaren voorkomen, had de Driesstraat besloten haar beste beentje voor te zetten. Er was een komitee in het leven geroepen om alles tot in de puntjes te laten verlopen en ervoor te zorgen dat de nieuwe herder met de nodige luister zou worden ontvangen. Alle huizen waren bevlagd en in de straat werden grote vlaggemasten opgericht, een karwei waarvoor zeven stevige mannen waren aangezocht. Eén onder hen was, tja, laten we hem maar Fons noemen.

Fons was gewoon om met spade en schop om te gaan — een hardwerkend voorbeeld. Waar Fons voorging in het in de handen spuwen, ging hij op z'n tijd voor in het pinten heffen, een bezigheid die af en toe ook plaats moet vinden.

De hele morgen hadden ze gezwoegd met die vlaggemasten, met het aanbrengen van groen en spreuken en toen alles eindelijk in orde was gebracht, besloot de ganse groep een pintje te gaan pakken.

Maar Fons, die ook nog een aantal konijnen te verzorgen had, wou z'n langoortjes eerst gaan voederen. Dan was hij daarna des te geruster. Zodat hij zich op weg spoedde, om toch zeker maar geen rondje te missen.

Doch tijdens Fons' afwezigheid was de voorzitter van het komitee in de herberg ge-

komen waar de mastplanters even uitbleezen en had hen daar, om hun verdienstelijk werk, elk zeven bierbonnetjes geschonken, die ze naar goeddunken in om het even welk café van de wijk konden omzetten in evenzoveel pintjes.

Van de afwezigheid van Fons maakte ene Edmond, een dikkerd die als een grapjas bekend stond, gebruik om de bonnetjes voor Fons in ontvangst te nemen, bij het beste wat hij had zwerend dat hij die wel aan betrokkene zou bezorgen.

Toen Fons even later het gezelschap verwoegde wist men hem te vertellen dat onze kastelein, Gilbert, die ergens in de buurt nog aan het werk was, de bonnetjes voor hem had geaccepteerd. „Dan ga ik die maar eerst halen,” zei Fons, die grote dorst had en Gilberts even grote dorst kende.

„Gilbert, ik kom om die bonnetjes!”

Eerlijke verwondering. „Bonnetjes Fons?”

„Ja, natuurlijk, die bierbonnetjes, die ik eerlijk heb verdiend voor het planten van al die masten. Je moet nu niet kijken of je 't in Keulen hoort donderen. Zeven, heeft Mon me gezegd. Maar je zou ze zeker zelf graag opdrinken?”

Er ging Gilbert nu een groot licht op. „Die verdommese Mon,” zei Gilbert. „Die kan ook niets zwijgen.”

„Zie je nu wel,” zei Fons. „Allee, geef maar hier.”

Maar omdat Gilbert wist dat onze brave Fons geen letter kon lezen, zo groot als een huis, haalde hij zo'n klein publiciteits-notitieboekje uit z'n zak, scheurde er zeven blaadjes uit, onderaan voorzien van de opwekkende

publicitaire slogan toch vooral Persil te kopen voor de fijne was, en onze goedgebouwde Fons nam die bonnetjes zonder argwaan in ontvangst.

„Je bent wel ne grote sloeber,” zei Fons, „maar allee, kom maar mee, ik zal ne keer trakteren.”

Zo kwamen de twee mannen in café 't Vlinderken en daar stonden al een paar schuimers aan de toog, die van het hele geval op de hoogte bleken. „Julia,” zei Fons, „geef ons hier rap ne keer zeven pintjes.” En met veel zwier deponeerde hij de Persil-blaadjes op de toog. Julia keek eens verwonderd naar dat hoopje papier en zei toen : „Maar Fons, dat is reklame voor Persil.”

Waarop Fons de armen in de hoogte stak en grommelend achter Gilbert aanliep, die benen maakte wat hij kon en linea recta naar z'n werkplaats liep, om eens goed uit te lachen. Maar op drie tellen was Fons bij hem en zei : „Als je mij miljaarde nu de bonnetjes niet geeft, dan doe ik ongelukken!”

„'t Is goed,” zei Gilbert afwerend. „Nu serieus!”

En besmuikt vulde hij ergens zeven blanco kaartjes in, voorzien van de hoopgevende tekst : „Goed voor één export.”

Goeie Fons bood zich, vergezeld van Gilbert, maar weer eens in een herberg aan, café 't Zonneken, waar de échte bonnetjesbewaarder stond. „Awel Fons, heb je nu de goeie vast?”

„Geen twijfel mogelijk,” zei Fons. „Ik heb daarnet nog een fietser gevraagd die voorbij kwam om het voor mij te lezen en hier staat écht op : Goed voor één export.”

Bonnetjes op de toog en : „Lena, geef ons daar ne keer acht pintjes. Eén voor deze sloeber ook.”

Toen dat achtste pintje getapt was keek de bazin eens naar die bonnetjes en zei : „Fons, die acht pintjes zal je wel moeten betalen, want die bonnetjes deugen niet.”

Toen heeft Fons z'n klompen in z'n handen genomen en Gilbert tot op de Koevliet achterna gezeten, een enorme prestatie, zowel voor achtervolger als voor achtervolgde, de ene dik en amechtig, de andere kreunend van het lachen.

Tenslotte raakte Fons toch nog aan z'n bonnetjes en zette 'm die avond nog eens duchtig op, zodat hij bij vriend-cafébaas Charel met de oogjes toe tegen de muur moest blijven leunen, volgeladen.

Eén der aanwezige dames klopte vriendelijk op Fons' uitpuilende buik en zei : „Fons, 't is juist een biertonnetje.”

Deze schrok op, keek ne keer rond, sloeg toen op z'n beurt op z'n buik en zei : „Bier-tonnetje? Dat is miljaar de schoonste buik van heel Zele!”

Waarop Gilbert een vetstift nam en op de buik van Fons het fraaie graffito : „Coppi Carpano” aanbracht, Fons daarna op een kinderfietsje plaatsend, want om instant humor zitten ze in de Stokstraat nooit verlegen.

Fons reed drie rondjes rond het biljart, stapte toen met de tong op z'n hart af en zocht hijgend steun tegen de keukendeur, die openvloog. Fons rolde tot onder de tafel en pressteerde het dan nog om een pot konfituur op z'n kop te krijgen.

En toen hebben ze 'm maar naar z'n bedje gedragen.

De volgende morgen diende Fons vrouw zich bij Gilbert aan.

„Gilbert, met wat heb je op onze Fons z'n buik geschreven? Ik heb al met van alles geprobeerd, maar het is er niet af te krijgen.”

„Ja, Ernestine,” zei Gilbert, „ik geloof dat Fons voor een goed merk rijdt. Z'n kontrakt zal zeker nog niet verlopen zijn...”

ALS DE KONFRERIE VIERT...

Toen de konfrerie in 1873 werd opgericht, was de voornaamste attractie om toe te treden zeker wel het jaarlijkse feestmaal. In die tijd was vlees voor velen een feest op zich en die drie-vier dagen dat de konfrerie per jaar schranste was een gelegenheid om eens duchtig alle gaatjes te vullen en op soberder dagen te denken aan al het lekkers dat door het lidmaatschap in het verschiet lag. De feesten van de konfrerie waren berucht. Echte Lucullusmaaltijden waren het, buitensporigheden, door weinig magen gedragen. Maar daar waren dan al honden en katten goed mee, die op hun beurt ook weleens de pot ingingen, zodat niets verloren ging.

Was het feest van de konfrerie vroeger een genoegzame reden om toe te treden, nu is het vaak een reden om niét toe te treden. Velen denken aan hun lijn — teken van onze tijd, waarin we alles in overvloed hebben.

Wie nooit aan z'n lijn dacht, dat was de vaandrig van St.-Jozef, een kleine, luttele man, die kon eten voor twee en dit verantwoordde uit hoofde van zijn funktie in de genootschap. Als je bij elke gelegenheid met zo'n grote lap moet rondlopen, vaak tegen de wind op, slinken de calorieën zienderogen. En op het jaarfeest placht hij duchtig bij te tanken.

Voor een kilo roastbeaf deinsde hij zeker niet achteruit en voor kwadere dagen placht hij ook weleens wat voorraad stiekum mee te nemen in z'n jaszak. Een praktijk, die niet bepaald de goedkeuring kon wegdragen van enkele andere leden, die op vinkeslag gingen liggen.

De derde dag dient de konfrerie traditioneel rijstpap op, een hele versobering ten aanzien van de dagen die zijn voorafgegaan, maar een logische overgang naar de dagelijkse kost. De leden laten er zich niet aan kennen, natuurlijk, maar rijstpap is er altijd wel genoeg. Nu geviel het onze vaandrig dat hij de derde dag z'n buikje mooi rond had gegeten en bedankte voor een extra portie. Maar een paar medebroeders, die de illegale roastbeaftransactie nog niet vergeten waren, wilden hem met alle macht nog wat opscheppen.

De vaandrig, rood en zwetend van de gedane inspanningen, bedankte met z'n laatste krachten, waarop er een de roastbeafzak van z'n beste pak opentrok en een andere een hele kwak rijstpap erin liet verdwijnen. „Voilà,” zeiden ze met een uitgestreken gezicht, „d'r is toch genoeg! Doe hiervan dan óók nog maar wat mee naar huis...”

Na het feest van de konfrerie terug de gewone draai van het dagelijks bestaan vinden, is iets wat vele leden zwaar valt. Ze lopen met haarpijn en nadorst en de bodem van hun portemonnee gaapt hen wreed-grijnzend aan. Velen nemen hun toevlucht tot heel wat kunst- en vliegwerk om maag en lever toch in enige mate te sussen.

Een boerken, we noemen geen namen, werd gekonfronteerd met dit probleem. Wel wetend dat zijn wederhelft niet in extra-budgetten wou voorzien, hoe ernstig z'n toestand ook, vond hij er niet beter op dan een zak lijsepoeder uit de schuur te halen, met de krampachtige mimiek van de eerzame landman, die op z'n akkers gaat strooien. Voor een zacht prijsje ging hij echter z'n lijsepoeder van de

hand doen en zag meteen z'n mogelijkheden aardig stijgen. Er werd menig pintje gedronken maar toen het avond werd bedacht hij met schrik hoe hij thuis z'n rol verder zou moeten spelen en daar het aardig geregend had, was z'n probleem er niet geringer om, want hij was poederdroog.

Aan enkele stamgasten werd het vraagstuk voorgelegd, waarop hij onder een ladder ging staan en een van de drinkebroers hem een enigzins realistischer voorkomen moest geven door hem van boven met wat water te besprenkelen. De spuiter zorgde echter voor een plaatselijke zondvloed door, onder de nodige hilariteit, een hele emmer water op het onachtzame hoofd van onze vriend leeg te gieten.

Ons boerkenvond het per slot van rekening nog niet zo erg, want hij kwam druipnat bij z'n vrouw aan, die hem prompt uitschold om z'n misplaatste ijver, en of hij toppezot geworden was, een hele dag in zo'n weer te blijven strooien?

De volgende dag was de dorst nog niet helemaal over en herhaling van de goocheltoer met het lijsepoeder leek gewaagd. Onze held wist echter wel een briefje van vijftig frank uit de tafellade scheef te slaan, waar de opbrengst van de melkverkoop lag.

Een kwaad moment maakte hij wel door, toen z'n vrouw hem die middag verwonderd vroeg, of hij soms ook die vijftig frank uit de lade nog gezien had. „Ik zou gezworen hebben, dat er nog een briefje van vijftig frank lag,” zei ze.

Maar het boerke schokschouderde in een meesterlijke onverschilligheid en zei, dat ze maar beter op haar spullen moest passen en dat hij nergens van afwist.

„Ik weet het zeker,” zei de vrouw halsstarrig. „Er zat een grote koffievlek op.”

Het boerke vermeed verdere discussie en maakte zich na de middag op lichte vooizekes uit de voeten, deed een grote omweg en zette in z'n stamcafé het gewraakte bankbiljet meteen om in de paar pinten, waar hij echt wel aan toe was.

Toevallig nu bedacht de bazin van de herberg een tijdje later dat ze voor die avond nog melk nodig had, nam achteloos wat geld uit de herbergglade en ging een liter melk kopen bij de gade van ons boerken, die tot haar verbazing betaald werd met het zoekgeraakte biljet. Het verband was voor haar niet moeilijk te leggen en die avond verklaarde ze hem onder veel gekijf, dat hij het de volgende zondag dan maar zonder pree moest doen.

Goeie raad was duur. Een zondag zonder pree, het kon niet zijn. Hij trok er dus op uit met een zak strooisel. „Als ik dan toch geen pree krijg,” zei hij deemoedig tot z'n vrouw, „dan kan ik net zo goed gaan strooien.” En hij maakte zich heimelijk op, om het strooisel op dezelfde manier als het lijsepoeder te verpatsen.

Edoch, één van die steeds op loer liggende lolbroeken, die in de Stokstraat zo welig tieren, had kans gezien in de zak een gaatje te maken en zo trok ons boerken al strooiend naar z'n stamcafé. De spuiter wist daarop de vrouw op dit wel zeer duidelijk spoor te zetten en zo vond ze haar dorstig Duimpje aan de toog en hoorde hij het dadelijk in Keulen donderen.

Dàarna heeft onze vriend zich wel een heel tijdje koest gehouden...

DE DUIVENMELKER MET HET GOUDEN HART

Een stralende zondagmorgen, zoals er ons nu nog weinig zijn gegeven.

Op het duivenhok van Benoit heerste de grootste spanning, want Benoit wist z'n beestjes in topconditie en vandaag zouden ze dan maar eens moeten tonen wat ze waard waren en hun baas wat teruggeven voor de goede zorgen die hij aan hen besteedde. Want voor Benoit was z'n duivenhok en z'n duifjes alles. Hij verzorgde ze met een tederheid, hogergeroemde zaken waardig, ververste twee keer per dag het drinken en het beste eten was voor z'n lievelingen nauwelijks goed genoeg. Eten deed hij overigens zelf ook graag en goed en in dit verband toonde Benoit zich een makrobiotieker *avant-la-lettre* : zoveel mogelijk puur natuur. Benoit was een boom van een vent. Vaak trok hij z'n groentetuin in met een emmer, plukte hier een mals kropje sla, daar een halve kilo spinazie, lardeerde dat met wat verse erwten, sjalotten, ajuintjes en de door gewone stervelingen al te zelden geprezen vogelmure. Deze eigenaardige cocktail ging hij dan eens grondig spoelen, klopte er vier of vijf eieren doorheen en speelde deze merkwaardige *mélange* gezwind naar binnen.

„Kijk maar naar de paarden,” zei Benoit, wanneer hierover enige verwondering hem ter ore kwam. „Vers gewas, haver en die beesten gaan voor weinig uit de weg,” waarop hij even demonstreerde welke spierballen z'n bovenarmen vertoonden en hij wat turnoefeningen ten beste gaf.

Maar op die zondagmorgen, laten we niet afdwalen, stond het hoofd van Benoit zeker niet naar eten, want onafgebroken tuurde hij het zwerk in, om te zien of zijn vliegers nog niet te zien waren.

Opeens, een stem uit het klad supporters, dat eveneens op de uitkijk stond : „Benoit, Benoit, wel twee tegelijk!” En meteen tui-melden ze door de slingers, alsof ze erin gekatapulteerd werden. Op een weerdij had Benoit ze vast en gekonstateerd en nauwelijks was dat gebeurd, of de derde was er ook al.

Nergens in de omtrek was een duif te zien, zodat geredelijk mocht worden aangenomen dat Benoits duifjes een paar aardige resultaten hadden bijeengevlogen. Tegen de middag werd dit fraaie vermoeden bewaarheid : Benoit had de drie eerste prijzen weggekaapt! Overgelukkig kwam hij per fiets naar het duivenlokaal in de Stokstraat, werd uitbundig gelukgewenst door vrienden en kennissen en Benoits hart zwol van trots en geluk, gevoelens zó duizelingwekkend, adembenemend groot, dat hij er geen blijf mee wist en iedereen erbij wou betrekken.

Laat op dat ogenblik wijlen Max Staes met z'n triporteur in de Stokstraat verschijnen, voertuig waarmee hij roomijs placht rond te brengen. En Benoit, bij het zien van Max' rijdende ijswinkel, kreeg plots een lumineus idee. Hij stevende op Max af, kreeg z'n portomonnee uit z'n zak en vroeg : „Voor hoeveel is er nog in?”

Bij deze ongewone vraag kroop Max uit het zadel, krabde in z'n snor en vroeg ongelovig : „Je bedoelt, voor de héle kar?”

Benoit knikte ernstig.

Max krabde weer 's in z'n snor, sloeg er een slag in en zei hoeveel het moest kosten.

„Akkoord,” zei Benoit, „ik neem de hele kar, maar ik vent ze wél zelf uit.”

Max knikte en Benoit sprong in het zadel, pakte het fluitje van Max en daar ging hij, de Stokstraat in. Hij blies op het fluitje dat horen en zien vergingen en riep met luider stemme dat alle vrouwen en kinderen gratis bij hem een hoorntje mochten komen halen, en dat z'n duiven zo goed gevlogen hadden vandaag. Weldra ging dit rare nieuws van huis tot huis en rond de kar van Max werd het een heel gedrum.

Max stond erbij te lachen dat de tranen hem over de wangen biggelden. Zoiets had hij zelden meegemaakt, zelfs niet op Maxkenskermis. En intussen schepte Benoit maar ijs, alsof er z'n leven van afhing, en hij voelde zich zo gelukkig als een puber met z'n eerste lange broek.

Maar dat de Stokstraat zo groot en lang en dichtbevolkt was, had Benoit toch nooit gedacht. Eer hij halverwege was gekomen zat hij op de bodem van Max' kar en stonden er nog een hoop kinderen en aantrekkelijke meisjes op de beloofde traktatie van Benoit te wachten.

„Wacht,” zei Benoit, die in alle staten was, „daar pas ik wel een mouw aan!” En hij sprong z'n fiets op, reed naar de eerste de beste winkel en sloeg daar drie kilo pralines in, die hij achter in de Stokstraat ging uitdelen, met een gezicht of het niets kostte.

Met glanzende ogen en een brede glimlach genoot hij van de feeststemming. Iedereen liep maar te sneukelen en te likken en vond Benoit

een geschikte jongen. En Benoit deelde maar uit en toen alles op was blies hij de lege papieren zakken bol en deed ze ploffen met z'n vuist, als vuurwerk dat een kleine, heerlijke kermis afsluit. En hij dacht, een beetje spijtig : „Als ik rijk was, maakte ik heel Zele gelukkig!”

KIEKENDEMAAS

Ter gelegenheid van één van de feestelijkheden, ingericht door de konfrerie, was in een aantal leden plots de toneelmikrobe gevaren.

Leg het maar uit. Niemand weet hoe dat zo opeens komt, maar er moest en zou een toneelstuk opgevoerd worden. Natuurlijk, er was geen repetitie geweest, er waren geen acteurs, laat staan een stuk. Maar daardoor lieten de grappenmakers zich niet ontmoedigen.

In een herberg achter in de Stokstraat timmerden ze op een ik en een gij van lege bierbakken een heus podium op, hingen er grote draperieën voor en links en rechts van het verhoog werden brandende kaarsen opgesteld. Deze en gene kwam dan nog met allerlei noodzakelijke attributen opdraven, om het zo echt mogelijk te doen voorkomen.

Voilà, hadden ze geen stuk, ze hadden dan toch een teater!

Heel de wijk was in feeststemming en de herbergen zaten afgeladen vol. Een uitstekende gelegenheid voor de grapjassen om overall kwansuis te gaan rondvertellen dat er achter in de Stokstraat een plezant toneelstuk zou worden opgevoerd waarin nogal wat te lachen viel.

Eén van de aanwezige vrouwen, een dame die een zekere voornaamheid in haar schildplacht te voeren, maar overigens niet gespeend was van nieuwsgierigheid, tuinde erin en toog prompt naar het eind van de Stokstraat, om te zien wat er daar wel zou opgevoerd worden.

Ter plaatse gearriveerd, toonde ze zich wel verwonderd dat er op het toneel helemaal niets te zien was, maar de aanwezige grapjassen waren niet vervroren gevallen en deelden haar in vertrouwen mee dat het nog te vroeg was om er iets over los te laten. „Het moet voorlopig een geheim blijven,” zeiden ze met een stalen gezicht.

„Jamaar, hoe heet het stuk dan?” vroeg de vrouw.

Het stuk bleek de eigenaardige titel van „Kiekendemaas” te voeren, wat haar hogelijk intrigeerde.

„Misschien,” zei ze voorzichtig, „misschien mag ik er toch wel even iets meer van zien? Ik ben toch niet vreemd op de wijk, en ik zal het echt niet voortvertellen...” En ze keek hoopvol naar de gesloten gordijnen vóór het podium.

De mannen overlegden even. „Goed,” zei d'r een, „je mag heel eventjes achter de schermen kijken. Maar eerst zweren dat je niemand zal vertellen wat we hier opvoeren...”

Daarop maakten ze een gaatje in de gordijnspleet, lieten er haar hoofd doorsteken, en opdat ze zeker niet méér zou zien dan ze wel wilden, hielden ze met z'n tweeën haar hoofd in het gordijn.

Ondertussen had een derde spuitter achter het doek plaatsgenomen, z'n broek laten zakken en stond daar wit en harig te pronk, z'n derrière omhoog.

Ons madammeke, die om zo te zeggen met haar neus bovenop dit liederrijke schouwspel werd gedrukt, sloeg rood en blauw uit van geschandaliseerdheid. Haar bloeddruk nam ettelijke graden toe en woest rukte ze zich los

en zette het op een lopen, de geïmproviseerde schouwburg uit.

Tot haar eer moet haar nagegeven worden dat ze haar eed getrouw bleef, en nergens of nooit heeft willen vertellen wat het stuk Kiekendemaas inhield...

EEN VREEMDE BEDGENOTE

In de Stokstraat leefde er een zekere Stan, die ze ook moeilijk kon laten staan. Een harde werker, daar niet van, maar hij kwam graag onder de mensen, zoals dat heet.

Nu is het met de smaak van bier een raar ding. Er zijn periodes dat je aan een weekend bijtanken plus ééntje voor de nadorst 's maandags wel genoeg hebt, en er zijn weken waar je wel zou kunnen dóórgaan en als dan de omstandigheden enigzins gunstig zijn...

Kortom, onze Stan had het al een paar dagen na mekaar nogal bont gemaakt, telkens een bedsermoen van een slaperige en kijverige vrouw moeten in ontvangst nemen en de vierde opeenvolgende nacht dat hij vóór de huisdeur naar de sleutel stond te tasten, was enige aarzelen zijn deel.

Toen hij tot overmaat van ramp z'n huis-sleutel niet vond, overviel hem geredelijke twijfel. Aankloppen dorst hij niet al te goed, en ten einde raad ging hij in z'n tuin dan maar bovenop z'n konijnehok liggen, van de gezonde gedachte uitgaande, dat, mocht dit harde nachtje hem tegenvallen, hij de volgende avond des te meer het echtelijk bed zou waarderen.

Nu kende hij een ietwat onrustige slaap en door het voortdurend heen en weer woelen en draaien tuimelde het deksel van de kooi plots open en viel onze slaapdronken Stan bij z'n beste moer met haar nest konijnen.

Het beest, wakkergeschrokken, wist natuurlijk niet wat het moest aanvangen met het baasje dat daar zomaar ineens uit de lucht

kwam vallen en overigens rustig doorsliep, vond het geraadzaam om haar kweek over te brengen naar een andere hoek van het hok, waar hij volgens haar beter beveiligd was tegen de woelige Stan.

Op een gegeven moment werd Stan haar daarbij gewaar en voer doezelig uit : „Vrouw, het is toch altijd hetzelfde! Wanneer ga je me wat meer plaats in bed laten?”

Toen hij 's morgens wakker werd, stijf als een plank en een kop als een kei, merkte hij dat de konijnmoer z'n zwart geld, dat hij onder het stro van het konijnehok en buiten bereik van het huishoudbudget bewaarde, had blootgewoeld.

Hij verzamelde het haastig en besloot wijsgerig dat een nacht in een hard konijnehok daarom nog niet van enige lukrativiteit ontbloot hoeft te zijn.

SPORTVEDETTEN

Sportief was de Stokstraat bij tijden ook. Uit de kluiten gewassen jongens, die het ook eens wilden gaan maken, droomden van roem en bloemen en heelder krantekolommen, aan hun persoontje gewijd.

Dree droomde van een wielersloopbaan. Het was een aardige jongen met een goed postuur en veel goeie moed. In z'n ambitieuze voornemens werd hij tegemoet gekomen door een verzorger, een entoesiaste man, die eigenlijk meer van fietsen dan van renners afwist, maar op het onwrikbare standpunt stond dat, als je in iemand maar het goeie voedsel gooit, er dan ook wel een renner uitkomt.

Drogeren was er in die tijd zeker nog niet bij, maar er waren wel middeltjes. Het huisrecept van onze verzorger bestond uit een dagelijkse portie van vier flesjes stout, waarin drie geklopte eieren. En oefenen ook nog natuurlijk, iedere dag.

De training werd ernstig aangevat en iedere dag legde onze Dree het voorgeschreven aantal kilometers af, maar enige tijd nadien werd er alleen nog met stout en eieren geoefend.

Tot puntje bij paaltje kwam.

Op een dag zou er te Zele een koers voor beginnelingen worden verreden. De supporters van Dree raakten in koortsachtige spanning. Nu zou men eens zien, zie, tot wat hun favoriet in staat was!

Toen de memorabele dag in de lucht kwam, was het eerste wat onze verzorger aan z'n poulain vroeg : „En, wat heb je gegeten?”

Het bleek dat Dree die middag een groot bord pap naar binnen had gelepeld en daarachteraan nog een respektabele hoeveelheid aardappelen met groenten en vlees.

De verzorger knikte wijs, maar stond er toch op dat z'n discipel ook nog een groot biefstuk tot zich zou nemen, vlak vóór de koers. „Het is lang en ver,” zei hij, „en je moet vertrekken met de nodige reserves. Een coureur met honger, daar kan je niks van verwachten.”

En hij liet een lap rundsvlees bakken voor onze Dree, zo'n stuk dat nauwelijks in de pan kon. „M'n kop eraf,” zei de verzorger zelfvoldaan, „als je niet bij de eerste vijf eindigt!” En hij keek tevreden de etende Dree aan.

Daarna kreeg onze vedette in spé nog een duchtige massage om de spieren los te maken, en toen ging het maar naar de start, waar hij zich zou laten inschrijven.

Om drie uur stipt werd er begonnen en onder luid gejuich van z'n supporters vertrok Dree met kloeke moed.

De eerste ronde draaide hij lekker de trap-pers in het rond. Den Dree voelde zich als een onstuitbare lokomotief en dacht opgewekt : „Als dit fietsje het maar houdt!”

Maar toen de tweede ronde inging, liet de eetkuur zich gelden.

Er was wat met z'n adem. Z'n maag was in een zak steenkool veranderd en z'n fiets leek wel een slome, heen en weer karrende, onwillige potkachel. Zelfs z'n rugnummer leek plots een eigen gewicht te hebben gekregen en drukte zwaar tussen z'n krakende schouderbladen.

Bij de derde ronde zag Dree zich dan ook gedubbeld, waarop hij wijselijk rechtsomkeert maakte en maar naar huis reed. En toen de dag daarna al dat goeie en heilbrengende eten verteerd was, kon hij in de krant lezen wie er gewonnen had in zijn plaats.

Maar z'n verzorger liet zo gauw de moed niet zakken. Zei dat de weg naar het sukses een zaak was van veel vallen en evenveel opstaan en er werden meteen al plannen gesmeed voor een volgende koers.

Deze keer at onze Dree wat minder en ook wat vroeger en gezwind ging het op de fiets naar het naburige dorp, waar met een luisterrijke kroontjespen misschien een nieuwe bladzijde in de geschiedenis van de Stokstraat kon worden geschreven.

Alle heil werd dit keer verwacht van een mandje bananen, dat Dree in z'n etenszakje had meegenomen. Volgens z'n verzorger erg verdienstelijke vruchten, zó vers meegebracht van de Mechelse groentemarkt. Wat wil je nog meer?

Op de omloop aangekomen, was het daar een drukte van jewelste. De kermiskoers had veel volk gelokt en alles zat ei-vol, zodat verkleden al dadelijk een probleem werd.

Maar de verzorger van onze Dree, een man die werkelijk voor niets stond, wist er wel raad op. In de buurt vroeg hij de medewerking van een boertje, die wel bereid was om Dree tijdelijk z'n stal af te staan. Ons Heer is ook zo begonnen, dacht de Dree opgeruimd, terwijl de verzorger de deur van de schuur achter hen sloot en Dree zich in het pikdonker begon om te kleden.

In het duister, ingegeven door schroomvallige pudeur, werd het een heel getast naar het rennersbroekje en de schoenen, maar gelukkig stonden er aan weerszijden konijnshokken, die als zitjes konden dienst doen.

Toen onze Dree zich op een van deze hokken liet zakken om z'n veters aan te trekken, schoot hij schielijk weer overeind en stootte enkele krachtige Stokstraatse krachttermen uit, die, zoals men weet, overal mogen gehoord worden.

„Wat scheelt er?” vroeg de verzorger, berezen door de vrees dat het weer eens op een fiasko zou uitdraaien.

„Ik ben op een nagel gaan zitten, miljaarde!” kermde de Dree.

„Als ik dààrmee in m'n zadel moet gaan zitten,” jammerde Dree, innig de strategische plaats betastend, „horen ze me tot in Zele roepen, en dat is tien kilometer ver.”

De boer, die buiten wachtte, en dacht dat ze in z'n konijnshok aan 't vechten waren geslagen, kwam haastig toegelopen, maar werd aldra gerust gesteld door de verzorger. Een kuip lauw water werd opgevorderd om de precaire blessure uit te zuiveren, maar dat vond Dree boven z'n waardigheid gaan, zodat volstaan werd met het terug aantrekken van de daagse kleren.

Daar gingen ze dan, in mineur, terug naar Zele, de Dree half in het zadel. En toen men hen onderweg vroeg hoe het geweest was, zeiden ze maar dat hij platgereden had.

Maar drie keer is scheepsrecht, en ook voor onze Dree ging dit wijze gezegde op. Op die derde koers, waaraan hij ooit heeft willen deelnemen, is Dree altijd een beetje trots geweest.

Het was een wedstrijd voor beginners, die zich in de streek mocht verheugen in een zekere populariteit en er waren ruim honderd ingeschreven renners.

Deze keer hadden ze Dree vóór de koers volgepropt met eieren en spek en aan mentale voorbereiding van zijn trouwe verzorger ontbrak het hem evenmin. Tot bij de start pompte de goeie man onze renner vol moed en bij het startsein was onze Dree dan ook genoeg opgepept om vol entoesiasme te vertrekken.

Onze vriend hield zich moedig in het peloton en een paar ronden bleef hij daar, zodat de supporters dachten, dat hij dan nu eindelijk toch was gestart.

Maar nu gebeurde het dat in het nabijgelegen dorp nóg een wedstrijd was georganiseerd, maar dan wel voor beroepsrenners. Op een kruispunt kwamen de renners van beide wedstrijden samen en onze Dree, die zo al genoeg om z'n kop had dat hij op zulke kleinigheden óók nog moest letten, ging prompt met de beroepsrenners mee. Te laat zag hij z'n vergissing in en toen was het te laat om terug bij zijn eigen wedstrijdmakers aan te pikken en gaf hij maar op.

Later, toen z'n trui allang tussen de motteballen lag, wist hij echter wel overal te vertellen dat hij nog bij de beroepsrenners had gereden en daar was hij aardig trots op ook!

Uit het foto-album van St.-Jozef...

Gek doen in Konfrie-verband...

Mokuno uit Katanga...

BLERRE MOET VASTEN

Boerken Ernest was een bedrijvig landman, die in het bezit was van een koe, Blerre genaamd.

Op een dag was Blerre, zoals men dat in vakkringen noemt, „spellig” geraakt en deed niets anders meer dan loeien, onhoudbaar, om er hoorndul van te worden.

Boerke Ernest kreeg het er danig op de heupen van. „Als dat nog lang moet duren,” dacht hij, „ga ik ook nog loeien”. En daar dit een weinig fraai gezicht zou hebben opgeleverd, vond hij er tenslotte niets beter op dan het zotte beest met een stevig stuk touw de muil dicht te binden.

Tevreden ging hij terug aan het werk en zo werd het middag en avond, hij voederde de beesten, en vergat de hele Blerre.

De volgende avond kwam ons boerken in de keuken, waar z'n vrouw in de pap stond te roeren.

„Mens,” zei ze, toen ze z'n betrokken gezicht zag, „wat scheelt eraan?”

„Ik geloof,” zei hij benard, „dat de ziekte in onze stallen zit. Het is niet zo goed met onze Blerre. Dat is nu al twee dagen dat ze niet eet, en dat is een slecht teken. Misschien hebben de beesten wel de muilplaag.

De vrouw kon 'r oren niet geloven. „De muilplaag?” zei ze ongelovig. Het was iets wat ze bepaald best missen konden.

„Ik zou maar de veearts opbellen,” zei de vrouw. „Zeg 'm maar dat hij zo gauw mogelijk komt.”

Met het lood in z'n schoenen ging Nest naar buiten. „Waar heb ik dat nu toch aan verdiend?” vroeg hij zich af. „Heelder dagen wroeten en zweten en nu dat nog!”

Hij liep bij al z'n burenen-boeren aan om ze te waarschuwen.

„Je mijdt best m'n hof,” ging hij overal vertellen, „want ik geloof dat ik met de muilplaag zit en ik wil u met zoiets besmettelijks niet opschepen.”

Maar terwijl hij weg was, was de boerin nog eens in de stallen gaan kijken. Aan de andere beesten was niets biezonders te zien. Alleen Blerre stond er bepaald stom en met droeve ogen zomaar een beetje bij.

De boerin kwam naderbij om te zien of er misschien ook schuim op haar mond stond. En toen zag ze het touw, rond de muil verzekerd met een paar stevige platte knopen.

„Nest,” zei ze, toen de boer terugkwam van z'n telefoontje in mineur, „jij bent toch ook nogal een steenezel! Kijk wat je nu gedaan hebt.”

Er ging ons boerken meteen een groot licht op. „'t Is de muilplaag niet,” zei hij, „ik heb ze alleen maar vastgebonden omdat ze zo stond te meurelen.”

En hij schoot in z'n holleblokken om de gealarmeerde veearts terug af te bellen, die, toen hij van de historie hoorde, z'n lachen moeilijk kon bedwingen en zei : „Geef Blerre nu maar 's een dubbel rantsoen. Dat heeft ze er wel aan verdiend!”

DE GORILLA

Het gebeurde op een van de kermissen van de Stokstraat.

Het kermisprogramma voorziet ook altijd een wedstrijd om de koddigste en raarste verkleedpartij; iedereen zet z'n beste beentje voor om het indrukwekkendst of eigenaardigst van al mee in de stoet te kunnen opstappen, die dan om acht uur 's avonds de ronde doet, muziek voorop.

Om zeven uur was het in de Stokstraat al een drukte van jewelste en bij Gilbert, waar het konfrerielokaal was gevestigd, heerste hoogspanning. De keuken lag afgeladen vol met de raarste kledingstukken. Zevenendertig mannen en vrouwen liepen er in de grootste drukte door elkaar, moesten geschminkt en gegrimeerd worden, geholpen bij het aantrekken van de kleren, passen van jassen, hoeden, maskers en broeken.

Maar eindelijk was ook aan de laatste maskerade de hand gelegd en kon Gilbert een zucht van verlichting slaken, wanneer daar opeens Tuurken nog binnenstuift. Hij was al lichtjes aangeschoten, maar overigens in z'n gewone burgerpak : „Vlug Gilbert, ik moet me nog verkleeden en direkt vertrekken ze zonder mij.” Hij keek alsof hij lichtjes in paniek was, want ieder jaar was hij van de partij. Niets dat hij liever deed als zich verkleeden.

„Da's wel jammer,” zei Gilbert, „er schiet echt niets meer over.”

Radeloos stond Tuurken in de leeggeplunderde keuken te kijken. Geen jas, geen jurk,

zelfs niet iets meer dat ook maar op een hoed of ander accessoire geleek.

„Tut-tut,” zei Tuurken wanhopig, „er moet toch nog iets te vinden zijn.” En Gilbert was zo goed niet of hij moest op zoek. In de keuken, op zolder, in de stal, met overal Tuurken als een dreutelend hondje achter 'm aan. Maar ze kwamen van een zeer kale reis terug en Tuurken stond het wenen nader dan het lachen. Ook Gilbert vond het jammer, want de Stokstraatse maskerade zonder Tuurken was als een voetbalploeg zonder keeper.

Maar Gilbert zou Gilbert niet zijn als hij plots geen inval had gekregen. Er werd om een pak watte en wat velpon gezonden en daar ging hij fluks mee aan de slag. De watte werd in proppen getrokken en bruin gemaakt, Tuurke trok al z'n kleren uit, op z'n onderbroek na, en Gilbert zei : „Ik maak van jou een aap!” Tuurke kreeg z'n hele lichaam met lijm volgesmeerd en daar kwamen dan overal plukjes watte op. Toen het werk af was stond Gilbert zelf versted van het resultaat : Tuurken leek wel King Kong in persoon.

Gilbert bezat nog een oude driewieler met laadbak en daar moest Tuurken inkruipen, niet nadat hij eerst door Gilbert aan de triporteur was vastgeketend. Daarna werd over de laadbak een koepel van volièredraad geïmproviseerd en toen het rare gerij op straat verscheen, kwam buurman Benoit nog met een oud draaiorgeltje aandraven, dat door de bruine aap in ontvangst werd genomen.

„Tuurken,” zei Gilbert, „ik ben nu je meester en je moet doen wat ik zeg.” Gilbert legde een zweep in de bak, evenals een hamer en een tang om Tuurken te verlossen, mocht

dat nodig zijn, en zo reed de triporteur mee in de dolste stoet die de Stokstraat ooit zag voorbijtrekken. Het muziek ging voorop en speelde vrolijke deuntjes, maar ook Tuurken liet zich niet onbetuigd en draaide aan z'n orgeltje dat het een aard gaf.

„Ik zal je maar Jackie noemen,” zei Gilbert, „dat is makkelijker.” En Tuurken knikte maar, zat te glunderen in die laadbak, z'n oogjes diep in de watte, blij dat hij er toch nog bij was.

Aan weerskanten van de Stokstraat stond het volk buiten om het koddige schouwspel te zien en een vrouw kwam toegelopen en reikte een zak koekjes aan voor het aapje. „Hier zie, meneer, voor uw beestje!”

Het beestje had het al gezien en gehoord, klopte op z'n mond en zei verlangend : „Hum-hum!”

Gilbert stak een koekje door de draad en beleefd griste het gedresseerde aapje het koekje weg en at het met smaak op, waarna dadelijk weer : „Hum-hum!”

„Jamaar Jackie,” zei Gilbert, „braaf zijn hé, of anders geen koekjes meer!” Jackie knikte, begon terug aan z'n orgeltje te draaien, ijverig werkend voor z'n kost.

En zo ging het de lange Stokstraat door, tot werd halt gehouden bij café Lusthof van Hubert van Lokeren. Daar danste de bonte bende in een uitbundige kring rond de triporteur met onze Jackie erin.

Daarna maakte Gilbert de koepel open en liet, de zweep in de hand, Jackie (aan de ketting) eruit. Gilbert was benieuwd of Jackie het Belgische bier wel zou lusten, maar nauwelijks was hij binnen of hij had — hum-hum!

— al een volle pint beet, kroop daarmee op de toog en terwijl hij proostte juichte de hele herberg hem toe. Tuurken kwam er allengs in, begon zich als een volwaardige aap te krabben en snuiten te trekken en ging op speurtocht onder z'n oksels.

In z'n entoesiasme had hij al wat pinten van de toog geveegd en Gilbert beval hem naar beneden te komen. Maar Jackie schudde z'n hoofd, deed ijverig hum-hum en liet z'n aftocht door enkele koekjes betalen. Daarna ging hij op speurtocht onder de zitbanken, wat niet door iedereen werd gewaardeerd, zeker niet door de vrouwen.

„Jackie,” zei Gilbert streng, „kom daar vanonder!” Maar Jackie schuddebolde, krabde in z'n pels en bleef waar hij was. Tot Gilbert met de zweep een verschrikkelijke tik op de bank gaf en Tuurken opsprong van het verschieten, in mineur tevoorschijn kwam en, hum-hum, naar het toilet wipte.

Daarna kroop hij weer in z'n triporteur, Gilbert spijkerde de hele zaak weer vast en het ging verder door de wijk, de andere deelnemers spelend en dansend rond de triporteur.

Bij het huis van konfrerielid Oscar werd veranderd van berijder. Oscar had zich namelijk als Rik van Looy verkleed en wou persé z'n kunnen op de triporteur demonstreren.

„Oscar,” zei Gilbert nog, „niet te snel, want die triporteur is nogal wankel!”

Maar Oscar knikte dat hij het allemaal wel wist, sprong in het zadel, en daar ging het maar weer. Oscar stond overeind op de trap-pers, liet zien wat hij kon, perste er ne keer alles uit, en dat was meer dan het karretje kon verdragen.

Opeens ging alles onderste boven, de triporteur kantelde, Jackie kajiette en daar ging de hele bent tegen de vlakke.

Geen doodwond. Ze krabbelden overeind en Tuurken ging naar huis om zich wat te wassen. Gilbert dacht aan de hardnekkige velpon en dat enig beitelwerk wel zou noodzakelijk zijn, maar dat viel toch nog mee : de volgende morgen verscheen Tuurken, zo rood als een kreeft, maar verder zag hij er vrij behoorlijk uit.

„Hum-hum!” zei hij. Waarop Gilbert hem maar de rest van de koekjes gaf.

AMERIKAANS BOD

Het was die avond feest van de konfrerie. Alle leden was een extra eetmaal aangeboden en iedereen had smakelijk gegeten en was daarna aan 't dansen gegaan op muziek van het orgel, dat toen bij Gilbert in het lokaal stond. Zo'n instrument kon er nog eens de goede, oude stemming in brengen en er heerste dan ook een prettige sfeer.

Natuurlijk, zo'n avond zonder dat er één of andere spuiters aan bod komt, is nogal kleurloos, zodat enkele leden van het bestuur de koppen bij elkaar staken en besloten een tombola in te richten, zogezegd ten voordele van de konfreriekas.

Het zou een tombola bij amerikaans bod worden. Vooraf wordt er achter op de enige prijs van de tombola een bedrag geschreven en iedereen mag met minstens één frank tegelijk bieden, die hij ook betaalt, tot het bedrag is bereikt. De laatste bieder krijgt dan de prijs.

Dat amerikaans bod, dat werd weleens meer gedaan tijdens bijeenkomsten van de Broederschap. Soms was er een verrassingsprijs, soms een konijn of een varkentje, een kip of een of ander stuk meubilair.

Nu had Gilbert nog een oude radio op zolder, een erfstuk dat, op de kast na, helemaal was gesloopt. Er zaten alleen nog de knoppen op en de afstemschaal.

Dat ding nu werd met de nodige pompe, glimmend opgepoetst, verzwaard met een kassei en verlicht met een zaklamp, op de

toog geplaatst, opdat iedereen het goed zou kunnen zien.

Met behulp van een draagbare radio ónder de toog, werd het prachtig funktioneren van dit stuk nog 's extra gesuggereerd. Geen konfrerielid dat enige argwaan koesterde.

En het bieden begon. Dra zat men aan driehonderd frank, tot tenslotte het bewuste bedrag vol was en een zielsgelukkige Cordule haar prijs mocht in ontvangst nemen. De radio werd prachtig verpakt en de winnares, fier als een gieter, zei : „Ik draag 'm gauw naar huis, vóór hij hier nog wordt kapotgeprutst.”

Nauwelijk tien minuten later vliegt de deur open en Corduleke gooit, rood van koleire, de doos naar de kop van de cafébaas.

Deze, van de prins geen kwaad vermoedend: „Awel Cordule, hij is toch nog niet kapot zeker?”

Corduleke was in alle staten, vervloekte de kastelein en de hele konfrerie.

Maar iemand heeft haar toen om een dansje gevraagd en op de smartelijke tonen van *Veel bittere tranen, die huil ik om jou!*, een smartlap die toen nogal furore maakte, gleed ze de vergeving en de lach tegemoet.

Overigens, in die radio huizen nu parkietjes (zie elders in dit boek).

DE TWAALF APOSTELEN

Op een zekere avond was er vergadering van de bestuursleden van konfrerie St.-Jozef in Café Lusthof, bij Hubert van Lokeren.

Bij Angela en Hubert voelde men zich altijd als thuis. Men was er meer een vriend van den huize dan een klant.

De Lusthof was zo'n oud, bruin café, voor de inboedel waarvan sommige antiekliedhebbers zich nu blauw zouden betalen.

De toog was een prachtige stukje naïef snijwerk, de tapkraan uit Delfste steen en aan de wanden hing het vol schilderijen en spreuken, die van een diepe godsdienstzin getuigden. Als men de deur openmaakte en binnenstapte onder het oude, doorrookte plafond, trad men vijftig jaar terug in een gezellige, gemoedelijke, rustig-voortkabbelende tijd.

Maar ook de Lusthof was de tijd niet doorgekomen zonder enige tol te betalen aan moderne opvattingen. Er was daar zoon Edmond, die onder andere de fraaie vormen van Brigitte Bardot in dit heiligdom had geïntroduceerd. De aardige juffrouw prijkte, zij het zonder opzet, onder de vrome, beroekte spreuk : „God ziet mij — hier vloekt men niet.”

De wegen die God bewandelt zijn ondoorgrondelijk, zoals men ziet.

Maar die avond ging de aandacht niet zozeer naar mademoiselle Bardot, dan wel naar het kermisprogramma, dat voor de Stokstraat moest worden opgesteld.

Zoals dat gaat werd ijverig van gedachten gewisseld bij pot en pint. Muziek, wedstrijden, een jaarmarktje, enzovoort.

Ze waren zowat met z'n tienen en daar iedereen op z'n beurt een rondje voor de hele bent liet aanrukken, ging het er steeds vrolijker toe. Tot er één de plas wat groot vond worden en aan Hubert vroeg of hij niet wat kleiner en beter in huis had.

„Natuurlijk,” zei Hubert. „Ik heb hier nog wat cider staan, die ik zelf heb gemaakt. Normaal bestel ik die niet aan de klanten, maar alla, ik zal ne keer met een fles voor de pinnen komen.”

De cider viel erg in de smaak, maar een fles voor tien man is natuurlijk zo rap uit als ze is opgebracht en prompt werd er een tweede besteld.

Bij de derde echter kon Hubert er niet meer inkomen. Hij zag z'n goeie cider zienderogen slinken, had die wellicht voor zichzelf bestemd en vond 'm veel te goed om zomaar in de reeds ruimbeprenkelde magen van de kermis-komiteeleden te laten verdwijnen.

Maar er werd natuurlijk aangedrongen, tot de kastelein zich eindelijk zuchtend verhief en zei : „Ik zal nog wel eens gaan kijken.” Hij verdween op z'n kelderkamertje, stommelde en rommelde wat en riep toen : „D'r is er nog maar één over.” Maar Gilbert, die hem tussen allerlei flessen hoorde rammelen, zei dat hij toch moeilijk met één fles flessengerinkel kon voortbrengen.

Waarop Hubert met een stalen gezicht de vierde keer een fles wijnazijn opbracht, wat de komiteeleden maar matig konden waarderen. Gilbert zon op wraak.

Achteraf kwamen er nog twee mannen de vergadering vervoegen en iemand merkte op : „'t Is hier precies het Laatste Avondmaal.”

Van avondmaal gesproken, Hubert had boven de toog nogal wat leeftocht te drogen hangen, zodat er één zei : „Zeg, Hubert, als je nu 's een zijde spek voor ons aansneed? Want m'n beer begint te grollen!”

De anderen vielen hem bewogen bij, maar Hubert wou er niet aan beginnen, want als hij die twaalf dronkelappen moest gaan spijzen zou er van z'n zij spek niet veel overschieten.

Maar alsof hij geroepen was, kwam ook André de bakker nog een pintje pakken en Gilbert kreeg een lumineus idee.

„Bakker, geef ons hier ne keer een fijn witje.”

„Een fijn witje?” vroeg Hubert. „Wat gaan we nu krijgen, sloeber?”

„Ik bestel toch wel een fijn witje als ik daar zin in heb?” vroeg Gilbert, waarop André om het gevraagde ging, terugkwam met een groot grof brood, al wat hij nog in z'n bestelwagen had.

Gilbert maakte de zak open en reikte ieder lid van de hongerige vergadering twee sneden brood aan. Daar zaten ze dan, demonstratief met hun brood vóór zich op tafel.

„Een beetje droog,” zei Oscar, de naakte sneden brood beijkend. En daarna keken ze allemaal besmuikt naar de voorraad van Hubert.

Deze, in een hoekje gedrongen, zei : „Jij, jij bent de duivel te plat, manneke!”

En toen kon hij wel niet anders dan naar z'n keuken gaan en één van z'n hooggeprezen hespen aansnijden, om, zoals geschreven staat, de hongerigen te spijzen.

DE LOTEN VOOR DE NIEUWE BURGEMEESTER

Het verenigingsleven op onze gemeente tiert welig. Mensen met dezelfde belangstelling kunnen elkaar wel altijd ergens vinden in een klub, waarvan er een menigte zijn.

Zo is de supportersklub van het pas gestichte Eendracht in de Stokstraat wel één van de biezonderste, en natuurlijk gaat er geen gelegenheid voorbij of er wordt voor de klub een beetje steun gevraagd. Loten van een of andere tombola worden dan ook om de haverklap aangeboden door ijverige leden, zoals onze Oscar, familie van Karel Martel, een van de historische hofmeyers.

Dat deze olijke, grappige dikkerd van geen klein gerucht vervaard is, toont de volgende historie aan, waarbij de iever voor z'n klub hem zover dreef dat hij de nieuwe burgemeester wat appelen voor citroenen verkocht.

Oscar had zich voor een tombola van z'n klub op een gegeven moment wat meer loten aangeschaft dan hij eigenlijk zelf had kunnen slijten. Na de trekking bleef hij dan ook met een paar tientallen zitten, maar daar wist onze grappenmaker wel blij mee.

Een dikke twee weken na de trekking zat hij onder vrienden in het supporterslokaal te praten, toen daar de nieuwe burgervader binnenstevende, ne goeie mens die veel en graag onder z'n burgers komt.

Joviaal en open als hij is, is de burgemeester weldra in het gesprek gewikkeld. Ze praten wat over alles en nog wat, en ook over Eendracht.

Onze Oscar neemt direkt de gelegenheid te baat en vraagt de burgemeester of hij niet genegen is om een paar loten te kopen ten voordele van de klubkas. Deze gaat prompt in z'n portefeuille en zegt : „Geef er me maar voor honderd frank.” Waarop hij de loten aanpakt en ze zonder meer in z'n zak stopt.

Wanneer de burgemeester weg is, zitten de andere klanten nóg paf.

„Oscar,” zegt de kastelein eindelijk, „jij durft toch nogal!”

Oscar kijkt glunder, of hij na een schitterende achttiender een flink bedrag voor Kindergeluk heeft omgehaald. „Ik geef het hem natuurlijk terug,” zegt hij, „dat briefje van honderd.”

Ze kijken 'm aan, dan werpt hij wat onzeker het bankbiljet op de toog en zegt : „Hier, doe er dan maar een goed werk mee.”

Gelukkig is hij bij Aviel nog geen bewijs van goed gedrag moeten gaan halen.

Inhoud

Woord vooraf	7
Inleiding	11
Boerke	15
Bisschop Tuurke	21
Naar de donk	24
Duiven melken	27
Viriel	30
Loke	32
Patatparkieten	33
De Zeelse Tijl	36
De match van het jaar	40
„Waar zijn we aan 't werken?“	44
Stoofvlees	47
De eerste prijs	51
Escargots	55
Bierbonnetjes	58
Als de konfrerie viert...	63
De duivenmelker met het gouden hart	67
Kiekendemaas	71
Een vreemde bedgenote	74
Sportvedetten	76
Blerre moet vasten	81
De gorilla	83
Amerikaans bod	88
De twaalf apostelen	90
De loten voor de nieuwe burgemeester	93